

HENRIKA PROSNAKOVA

VIRGINIJA STUMBRIENĖ

Mano ir tavo šalis Lietuva

Trečia knyga

Lietuvių kalbos vadovėlis ir pratybų sąsiuvinis 11–14 metų mokiniams

Mano ir tavo šalis
Lietuva

Trečia knyga

HENRIKA PROSNAKOVA

VIRGINIJA STUMBRIENĖ

Mano ir tavo šalis
Lietuva

Trečia knyga

Lietuvių kalbos vadovėlis ir pratybų sąsiuvinis
11–14 metų mokiniams

UDK 808.82(075)
Pr-156

Leidinyi parengtas ir iŖleistas vykdamt 2009 metų Lietuvos Respublikos Ŗvietimo ir mokslo ministerijos darbo plane numatytos Valstybinės Ŗvietimo strategijos įgyvendinimo programos priemoneę „įgyvendinti migruojančių Ŗeimų vaikų ugdymo planą“.

Vadovėlis atitinka kalbos taisyklingumo reikalavimus.

IŖleista Ŗvietimo ir mokslo ministerijos Ŗvietimo aprūpinimo centro užsakymu.

© Henrika Prosniaikova
© Virginija Stumbrienė
© UAB „Dizi“

ISBN 978-9955-886-15-0

TURINYS

Vienuoliktas skyrius. **AŖ turiu kačiuką**

Pratarmė / 7

Ŗiame skyriuje išmoksite / 8

Pokalbiai / 10

Ŗodynas / 18

Gramatika / 36

Užduotys ir pratimai / 42

Klausymas / 60

Skaitymas / 62

Dvyliktas skyrius. **Rengiamės Ŗventei**

Ŗiame skyriuje išmoksite / 70

Pokalbiai / 72

Ŗodynas / 78

Gramatika / 86

Užduotys ir pratimai / 90

Klausymas / 102

Skaitymas / 104

Tryliktas skyrius. **Pasikartokime, pasitikrinkime, ką išmokome**

Pasikartokime, pasitikrinkime, ką išmokome / 114

Ŗodynas. Gramatika / 116

Skaitymas / 126

Klausymas / 136

RaŖymas / 140

Nuotraukų autoriai / 148

PRATARMĖ

Mieli bičiuliai,

Mokytis lietuvių kalbos jus kviečia lietuvių kalbos vadovėlio ir pratybų sąsiuvinio „Mano ir tavo šalis Lietuvà“ trečia knyga. Šis vadovėlis skiriamas užsieniečiams, atvykusius į Lietuvą, 11–14 metų vaikams, kurie mokosi lietuvių kalbos išlyginamosiose klasėse, išlyginamosiose mobiliose grupėse arba pagal individualų planą Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklose, ir tokio paties amžiaus užsienio lietuviškų įstaigų mokiniams.

Trečia vadovėlio ir pratybų sąsiuvinio knyga, kurią sudaro trys skyriai, padės ne tik tobulinti jūsų jau turimus lietuvių kalbos įgūdžius, bet ir įgyti naujų.

Knygoje pateikiama dažniausiai vartojamų žodžių ir jų formų pavyzdžių, nemažai įvairių pratimų ir užduočių. Žinoma, nebūtina jų visų atlikti. Mokytojo padedami pasirinksite tinkamus pagal savo kalbos mokėjimo lygį. Knygoje taip pat pateikiama gramatikos taisyklių, specialių pratybų, įtvirtinančių taisyklingą gramatinių formų vartojimą. Tačiau vadovėlyje neapsiribojama tik žodyno turtinimo pratybomis bei gramatikos mokymu. Kiekviename vadovėlio skyriuje rasite klausymo, skaitymo, rašymo ir kalbėjimo užduočių. Jos padės ne tik lavinti jūsų lietuvių kalbos įgūdžius, bet ir geriau pažinti Lietuvą. Vadovėlio medžiaga pateikiama taip, kad susipažintumėte su Lietuvos gamta, miesto ir kaimo žmonių gyvenimu, kultūros tradicijomis, jaunimo pomėgiais ir pan.

Stengėmės, kad mokytis lietuvių kalbos jums būtų įdomu ir nesudėtinga. Todėl vadovėlyje nemažai vaizdinės informacijos: lentelių, piešinių, nuotraukų, straipsnių iš jaunimo žurnalų, įvairių skelbimų, kvietimų ir pan. Pokalbiai, klausomi ir kai kurie skaitomi tekstai – eilėraščiai, dainos, sakmės, padavimai – yra įrašyti į kompaktinę plokštelę, kuri yra mokomosios knygos dalis.

Paskutinis, tryliktas, knygos skyrius jums padės pasikartoti, pasitikrinti, ką išmokote. Čia rasite ir visai nesudėtingų, ir daugiau lietuvių kalbos žinių reikalaujančių užduočių. Taigi galėsite įsivertinti, ar pakankamai gerai pavyko jums išmokti tai, ką buvote numatę.

Tad linkime sėkmės ir džiaugsmo mokantis lietuvių kalbos ir pažįstant mūsų ir jūsų šalį – Lietuvą.

Autorės

VIENUOLIKTAS SKYRIUS AŠ TURIU KAČIUKĄ

Šiame skyriuje išmoksite

Kaip papasakoti apie savo augintinį ar augalą

Mano katinas juodas, baltomis letenėlėmis.

Jo vardas Juodis.

Jis mėgsta pieną ir žuvį.

Ši gėlė žydi gražiais, baltais žiedais.

Žydi birželio ir liepos mėnesiais.

Ją reikia tręšti kartą per dvi savaites.

Ši gėlė nemėgsta saulės.

Kaip kito pasiteirauti apie jo augintinį

Koks tavo katino vardas?

Kaip atrodo tavo papūgėlės?

Ką mėgsta ēsti tavo katinas?

Kokios veislės tavo ūuo?

Ką ēda tavo ūuo?

Kaip paklausti patarimo apie augintinius ar augalus

Kaip prižiūrėti kanarėles?

Koks ēdalas tinka jauniems ūuniukams?

Koks ūios gėlės pavadinimas?

Kaip prižiūrėti ūj krūmą?

Ar ūi gėlė mėgsta saulę?

Ar ūj augalą reikia daūnai tręšti?

Kada reikia sėti ūias gėles?

1 pokalbis

1. Paklauskite pokalbio ir pabaikite sakinius.

1. Jonas pasakoja Džonui apie
2. Džonas nori nusipirkti
3. Mildai vėžliuką atidavė pusseserė, nes
4. Jonas siūlo Džonui

2. Atsakykite į klausimus.

1. Ar jūs turite augintinį? 2. Koks jūsų augintinio vardas? 3. Iš kur gavote savo augintinį?

3. Perskaitykite pokalbį vaidmenimis.

- Jonas.** Džonai, ar jau buvai naujoje gyvūnų parduotuvėje „Kika“?
- Džonas.** Dar nebuvai, Jonai. Ką įdomaus ten matei?
- Jonas.** Ten yra visko: šunelių, paukščių, triušių, žuvyčių. Prie kasos aparato tupi didžiulė papūga. Jos plunksnos mėlynos ir geltonos, o snapas didžiulis. Klausiau, koks jos vardas. Pardavėjas sakė: „Makas.“
- Džonas.** Įdomu... Aš norėčiau nusipirkti vėžliuką. Ar jų yra parduotuvėje?
- Jonas.** Nemačiau, Džonai. Tikriausiai nėra. Milda turi vėžliuką. Paklausk jos, kur jį pirko.
- Džonas.** Jau klausiau, jai vėžliuką atidavė pusseserė. Mildos pusseserės šunelis skriausdavo vėžliuką. Reikėjo jį kam nors atiduoti. Taigi pasiūlė Mildai.
- Jonas.** Aš turiu informacinį parduotuvės „Kika“ lapelį. Pažiūrėk, čia yra nurodytas telefono numeris. Paskambink ir paklausk.
- Džonas.** Ačiū, Jonai, taip ir padarysiu.

2 pokalbis

1. Paklauskite pokalbio ir pažymėkite, kuris teiginys teisingas, kuris – neteisingas.

Teiginys	Teisingas	Neteisingas
1. Martyno katino vardas Rainis.		
2. Martyno katinas labai meilus.		
3. Marijos katino vardas Balčius.		
4. Marijos katinas mėgsta būti su ja.		

2. Perskaitykite pokalbį vaidmenimis.

- Marija.** Oi, Martynai, koks gražus tavo katinas! Koks jo vardas?
- Martynas.** Katinas.
- Marija.** Vardas – Katinas?!
- Martynas.** Taip, Marija. Kai atvažiavome į Lietuvą ir su mama nuėjome į turgų, aš dar nemokėjau lietuviškai. Tik keletą žodžių. Priėjęs prie vaikų, pardavinėjančių kačiuką, paklausiau: „Kas čia?“ Jie man atsakė: „Katinas.“ Nusipirkome ir pavadino Katinu.
- Marija.** Martynai, tavo katinui labai tiktų vardas Rainis.
- Martynas.** Kodėl?
- Marija.** Tavo katinas rainas.
- Martynas.** Ką tai reiškia, Marija?
- Marija.** Na, kai katino kailiukas dryžuotas, sakome, kad katinas rainas.
- Martynas.** Tiktų ir Rainis, bet manau, kad Katinas taip pat geras vardas, nes jis tikras katinas – visur mėgsta vaikščioti vienas. Jeigu aš jį kviečiu, niekada neprieina. Na, pažiūrėk: „Kac-kac-kac.“ Matai, net nežiūri į mane. Jis ateis, kai pats panorės.

Marija. Mano katinas kitoks. Jo vardas Balčius, Balčiukas. Jis labai meilus. Jeigu aš namie, visada sukinėjasi aplink. Kai ruošiū pamokas, užsoka ant stalo, bet netrukdo dirbti. Kai būdavo mažesnis, labai mėgdavo žaisti ant stalo su mano pieštukais, trintuku, popieriaus lapais.

3 pokalbis

1. Paklauskite pokalbio ir pabaikite sakinius.

1. Pirkėja nori pirkti
2. Pardavėja pataria, kaip
3. Orchidėjos nemėgsta

2. Atsakykite į klausimus.

1. Ar mėgstate kambarines gėles? Kokias kambarines gėles mėgstate?
2. Ką reikia daryti, kad kambarinės gėlės gerai augtų?

3. Perskaitykite pokalbį vaidmenimis.

- Pirkėja.** Aš pirmą kartą perku orchidėją. Gal galite man patarti, kurią geriau pirkti?
- Pardavėja.** Pirkite šitą. Dabar yra tik trys žiedai, bet pažiūrėkite, kiek daug ji turi pumpurų.
- Pirkėja.** Taip, tikrai. Kaip ją prižiūrėti?
- Pardavėja.** Labai svarbu orchidėjos neperlaistyti. Laistykite kartą per dvi savaites. Geriausia įstatykite ir palaikykite dubenėlyje su vandeniu penkiolika minučių.
- Pirkėja.** Ar ji mėgsta saulę?
- Pardavėja.** Orchidėjai nepatinka tiesioginiai saulės spinduliai.
- Pirkėja:** Ar reikia specialių trąšų šioms gėlėms?

Pardavėja. Taip, žydinčią orchidėją reikėtų patręšti, bet trąšų dabar neturime, užeikite kitą savaitę.

Pirkėja. Ačiū, kad padėjote išsirinkti.

Pardavėja. Ačiū jums, kad pirkote.

Paklausykite 4, 5 ir 6 pokalbius. Pažymėkite, kokia tvarka juos girdite.

4 pokalbis

1. Paklausykite pokalbio ir pabaikite sakinius.

1. Moteris ir mergaitės kalbasi apie
2. Mama prašo
3. Rūtos žydi

2. Perskaitykite pokalbį vaidmenimis.

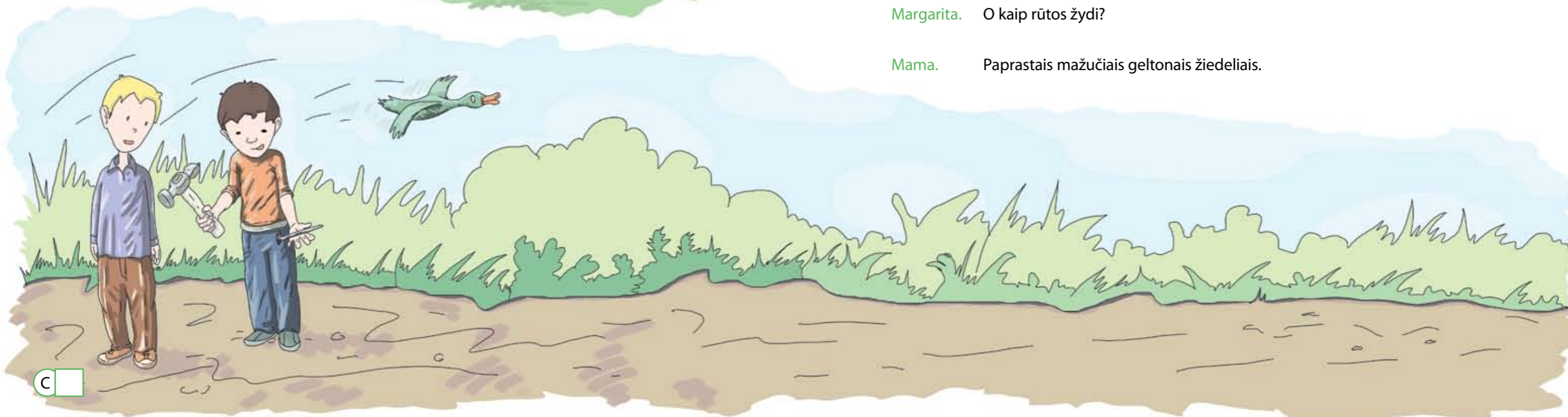
- Mama.** Mergaitės, Rasa, Margarita, gal galite man padėti pasodinti gėles?
- Rasa.** Taip, mama.
- Margarita.** Su mielu noru, ponija Irena. O kokios čia gėlės? Žiedų dar nėra, bet kokie gražūs jų lapeliai!
- Mama.** Tai rūtos. Ar yra rūtų jūsų šalyje?
- Margarita.** Niekada nemačiau.
- Mama.** Tai mūsų nacionalinė gėlė. Per vestuves nuotakos plaukuose segi rūtų vainikėlį.
- Margarita.** O kaip rūtos žydi?
- Mama.** Paprastais mažučiais geltonais žiedeliais.

A

B

C

5 pokalbis

1. Paklauskite pokalbio ir pabaikite sakinius.

1. Kadangi paukšteliai alkani, berniukai
2. Inkilas yra

2. Perskaitykite pokalbį vaidmenimis.

- Paulius.** Šiandien reikia sukalti lesyklėlę. Matai, Viktorai, kiek alkanų paukštelių atskrido?
- Viktoras.** Taip, matau. Aš tau padėsiu, Pauliau.
- Paulius.** Ačiū. Pavasarį pamokysiu tave padaryti inkilą.
- Viktoras.** O kas yra „inkilas“? Šio žodžio mokykloje dar nesimokėme.
- Paulius.** Tai medinis paukščio namas su stogu, sienomis ir grindimis, tik be durų.

6 pokalbis

1. Paklauskite pokalbio ir pažymėkite, kuris teiginys teisingas, kuris – neteisingas.

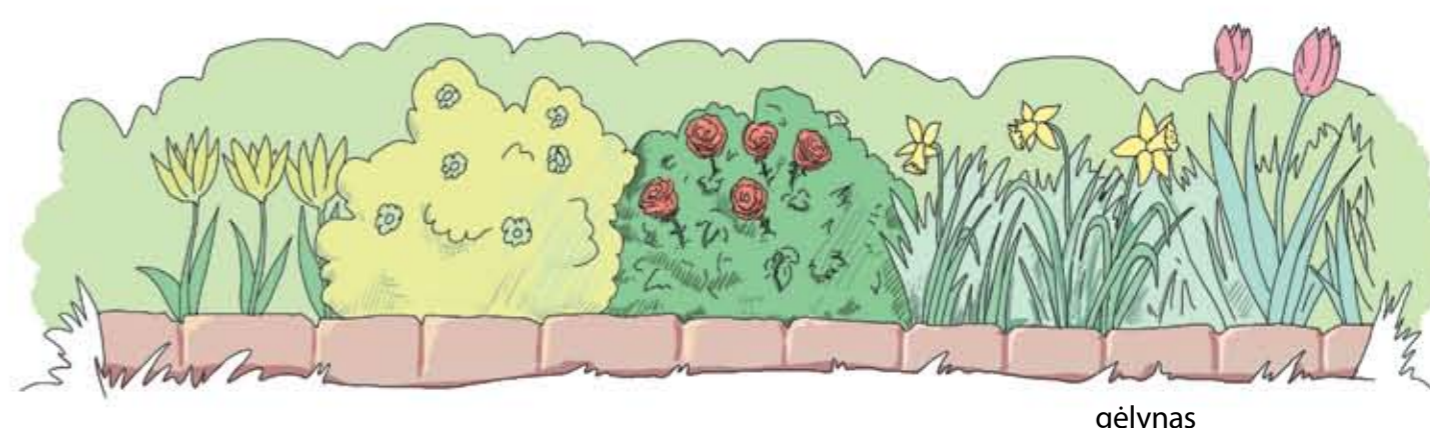
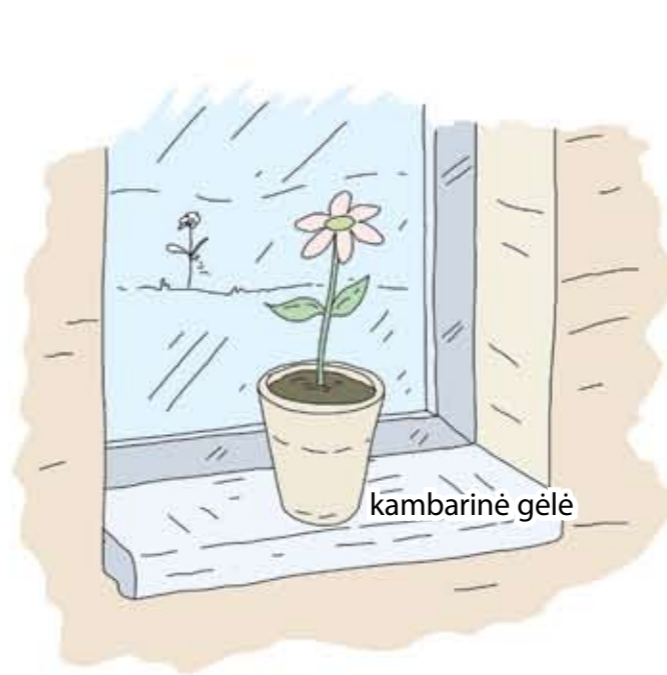
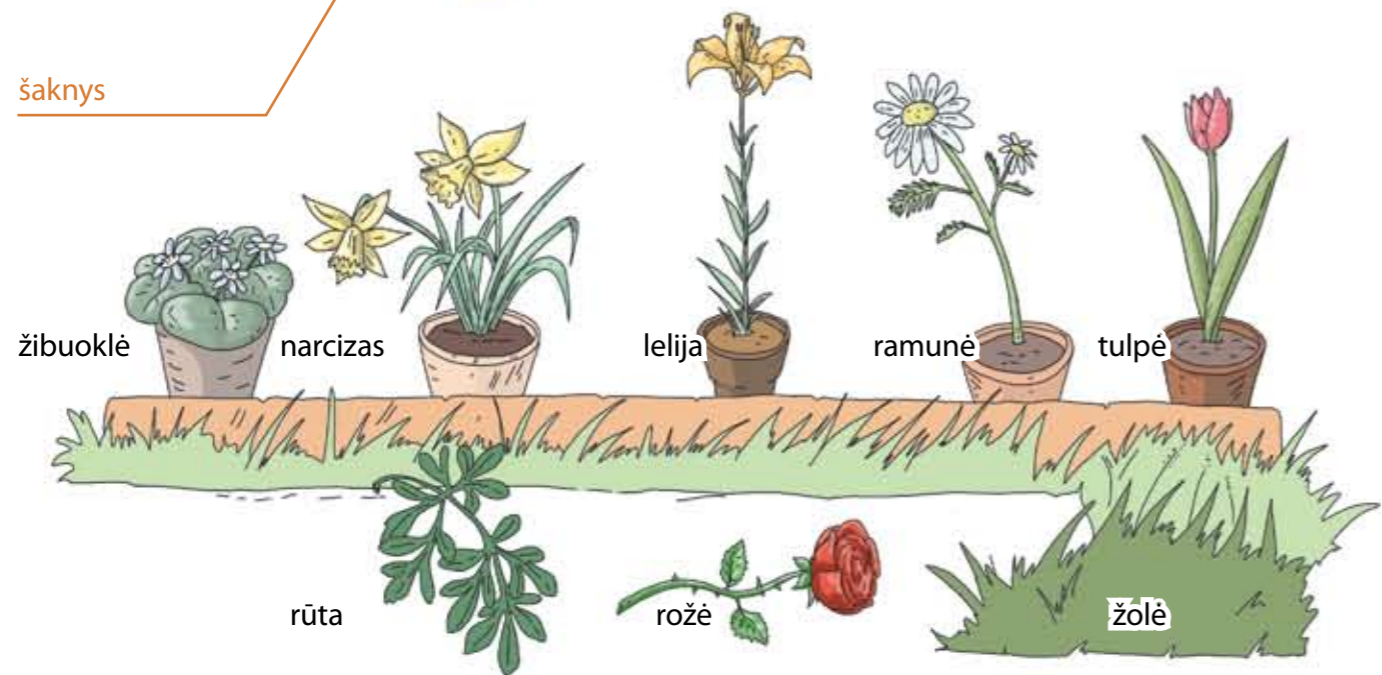
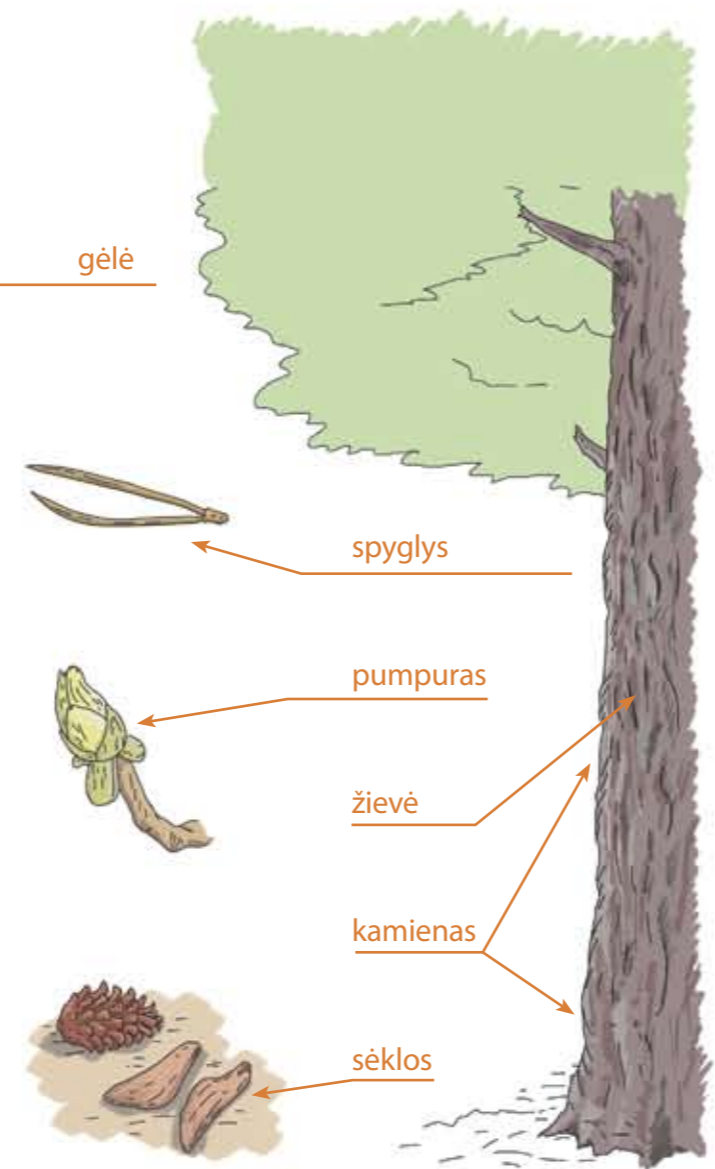
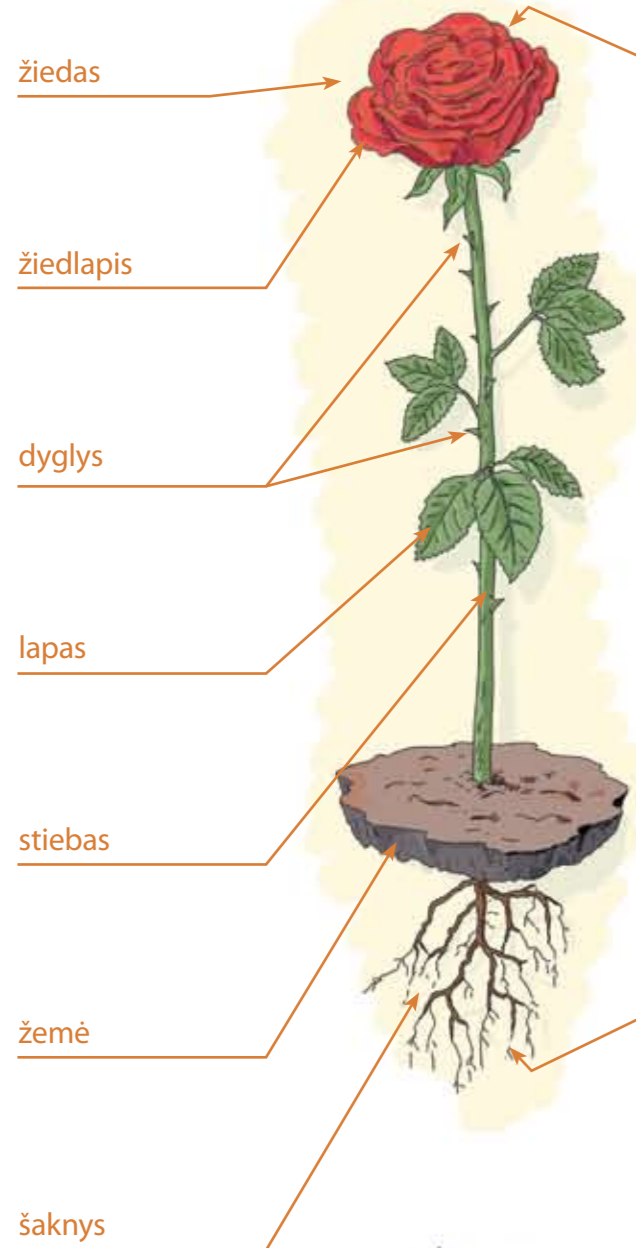
Teiginys	Teisingas	Neteisingas
1. Berniukai domisi gyvūnais.		
2. Piotrai patinka zoologijos sodas.		
3. Ignas nori pamatyti žirafą.		
4. Piotras mėgsta šerti gyvūnus zoologijos sode.		
5. Piotras ir Ignas ruošiasi važiuoti į Kauną.		

2. Perskaitykite pokalbį vaidmenimis.

- Ignas.** Vakar per televiziją rodė Kauno zoologijos sodą. Pranešė, kad pradėdamos naujas sezonas. Sakė, kad dabar zoologijos sode yra trys tūkstančiai gyvūnų. Be to, atvežtas snieginis leopardas..., o gal tigras, iš Prāhos zoologijos sodo. Ar tu girdėjai apie tai, Piotrai?
- Piotras.** Ne, Ignai, dar negirdėjau. Man labai patinka televizijos laidos apie gyvūnus. Visada sekmadieniais jas žiūriu. Labiausiai iš visų gyvūnų žaviuosi delfiniais. Daug skaičiau apie juos. Jie padeda žmonėms pasveikti. Bet kai matau gyvūnus nelaisvėje, man labai liūdna – nemėgstu eiti į zoologijos sodą. Gyvūnų spektaklių cirke aš taip pat nemėgstu.
- Ignas.** Tikrai, Piotrai, Kauno zoologijos sode vietos mažoka. Aš dažnai apie tai pagalvoju. Kartais iš tiesų liūdna žiūrėti į ankštai gyvenančius žvėris. Ir jų akys būna tokios liūdnos. Tačiau kur kitur galėčiau iš arti pamatyti gražuolę žirafą? Dar žolės kuokštą jai sušerti...
- Piotras.** Gyvūnų šerti negalima. Žolė žirafai gal ir nepakenks, tačiau kartais žmonės šeria gyvūnus tuo, ką patys labiausiai mėgsta: sausainiais, saldainiais, bandelėmis. Šeria iš meilės, o gyvūnai po to dažniausiai suserga ir pridaro rūpesčių zoologijos sodo darbuotojams.
- Ignas.** Nebijok, aš nešersiu žirafos šokoladu. Tai nevažiuosi su manimi į Kauną sekmadienį?
- Piotras.** Kodėl gi ne? Važiuosiu. Tik eisiu ne į zoologijos sodą, o į Čiurlionio muziejų. Daug skaičiau apie Čiurlionį. Labai noriu jo paveikslus pamatyti. Gal dar suspėsiu ir į Velnių muziejų nueiti?
- Ignas.** Tai važiuojame, Piotrai?
- Piotras.** Sutarta, Ignai! Važiuojame!

Augalų dalys

krūmas

alyva

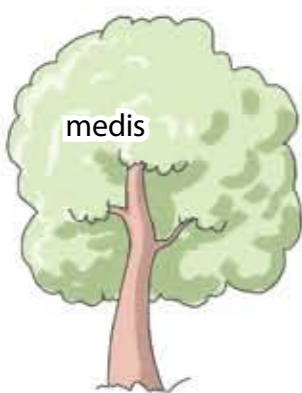
jazminas

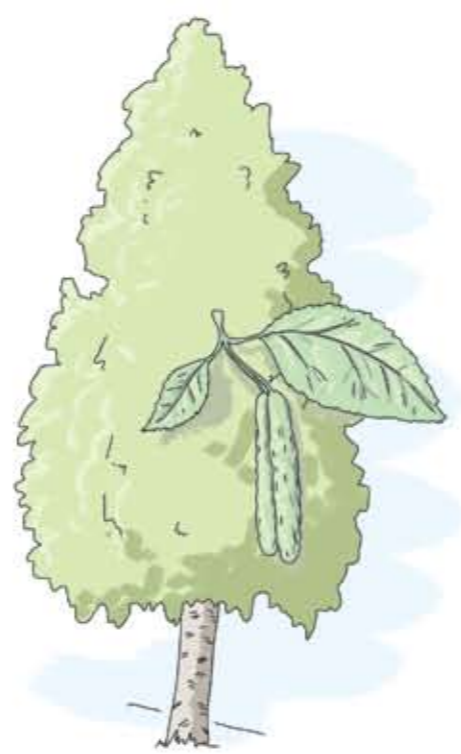
kaštonas

liepa

medis

beržas

pušis

ąžuolas

eglė

klevas

genėti, geni, genėjo **ką?**

kvepėti, kvepia, kvepėjo

tręšti, tręšia, tręšė **ką?**

žydėti, žydi, žydėjo

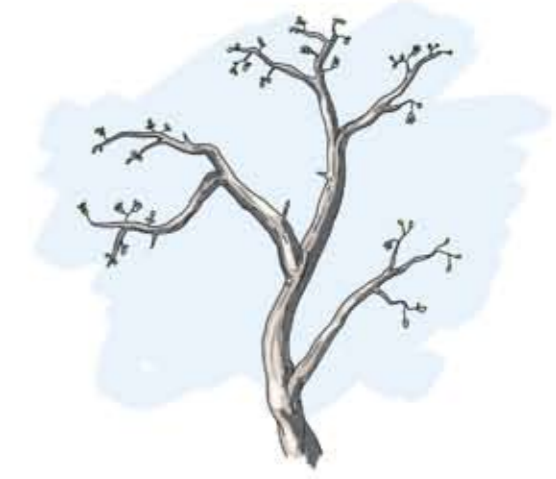
merkti, merkia, merkė **ką?**

laistyti, laisto, laistė **ką?**

ravėti, ravi, ravėjo **ką?**

sprogti, sprogsta, sprogo

auginti, augina, augino **ką?**

prižiūrėti, prižiūri, prižiūrėjo **ką?**

sėti, sėja, sėjo **ką?**

Gyvūnai: paukščiai, žuvis, žvėrys ir žvėreliai, gyvuliai

laukinis

naminis

čiulbėti, čiulba, čiulbėjo

girdyti, girdo, girdė ką?

lesinti, lesina, lesino ką?

maudyti, maudo, maudė ką?

tupėti, tupi, tupėjo

šokinėti, šokinėja, šokinėjo

dresuoti, dresuoja, dresavo ką?

glostyti, glosto, glostė ką?

lipinėti, lipinėja, lipinėjo

mokyti, moko, mokė ką?

gaudyti, gaudo, gaudė ką?

kąsti, kanda, kando ką?

loti, loja, lojo ant ko?

murkti, murkia, murkė

vedžioti, vedžioja, vedžiojo ką?

(atsi)vesti, (atsi)veda, (atsi)vedė ką?

urgzti, urzgia, urzgė

Dažniausiai namie laikomi gyvūnėliai

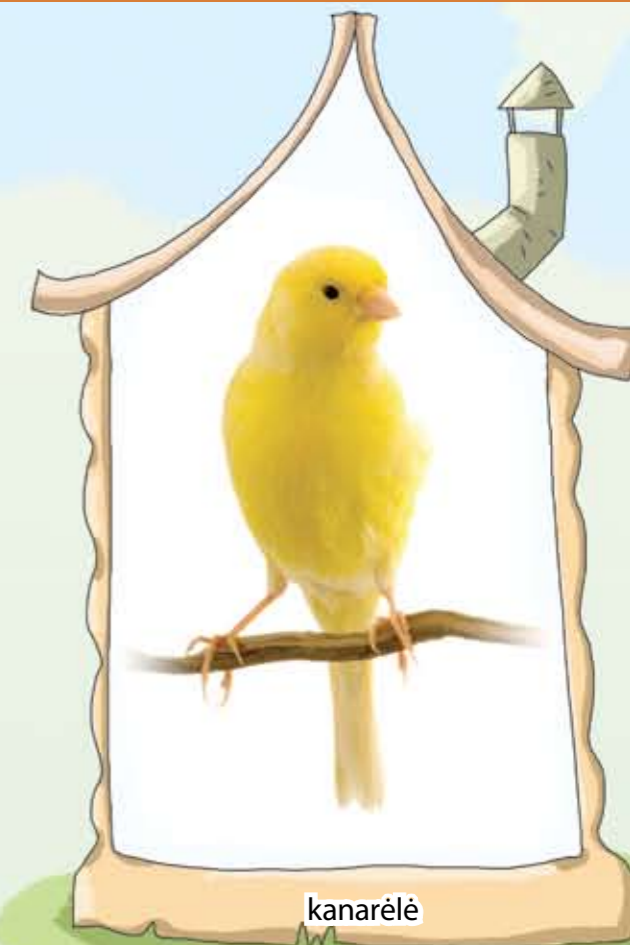
vėžlys

papūga

jūrų kiaulytė

kanarėlė

katė

žuvytė

žiurkė

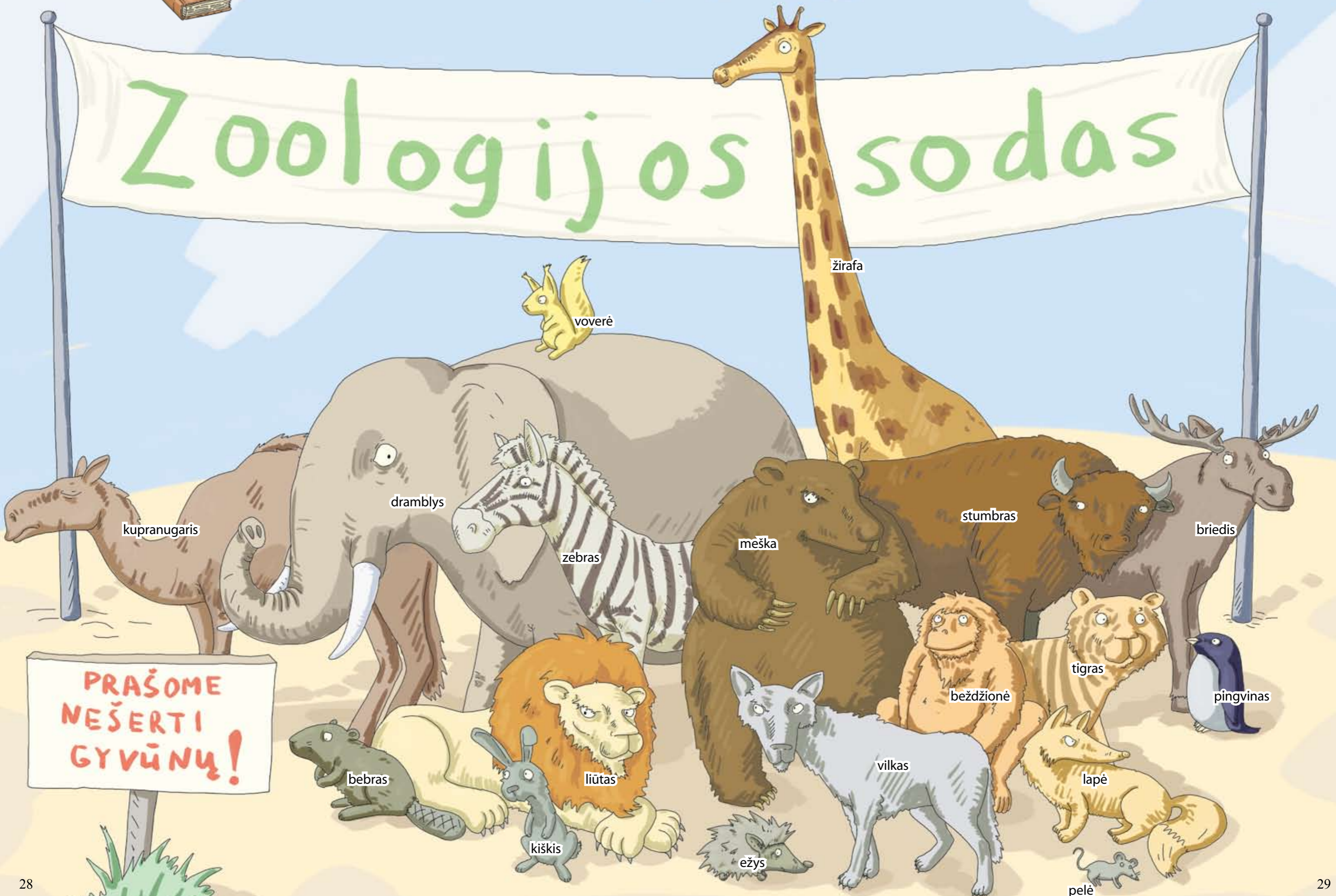
triušis

šuo

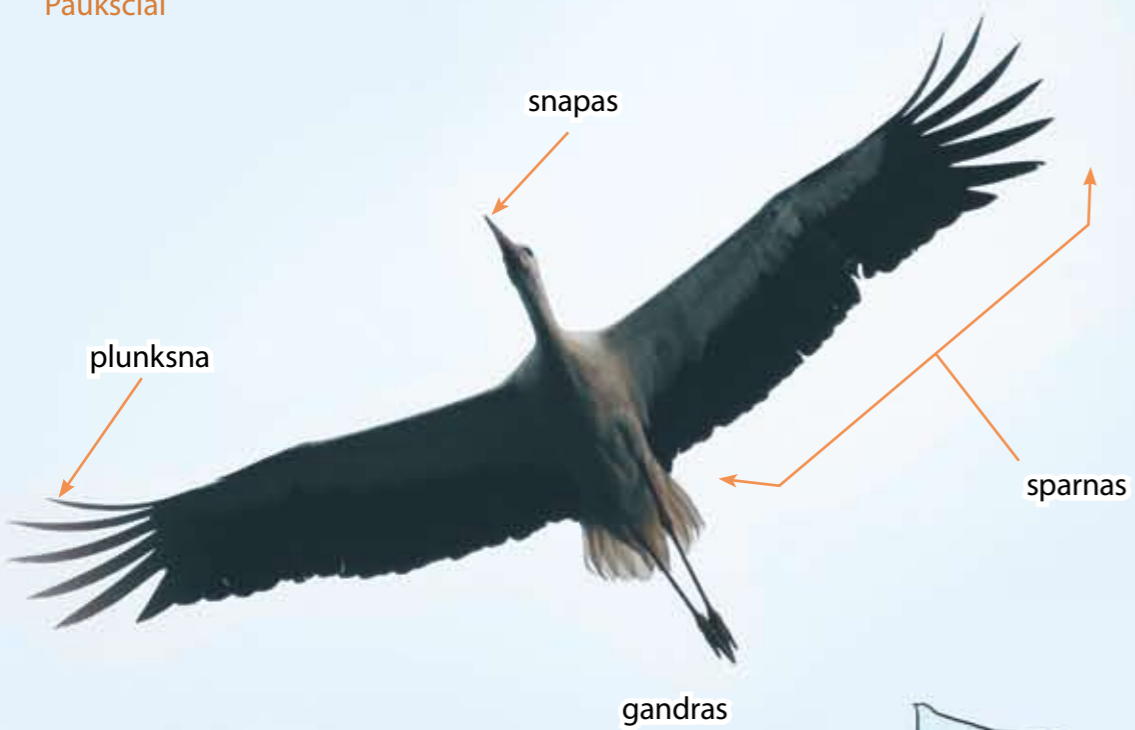

Zoologijos sodas

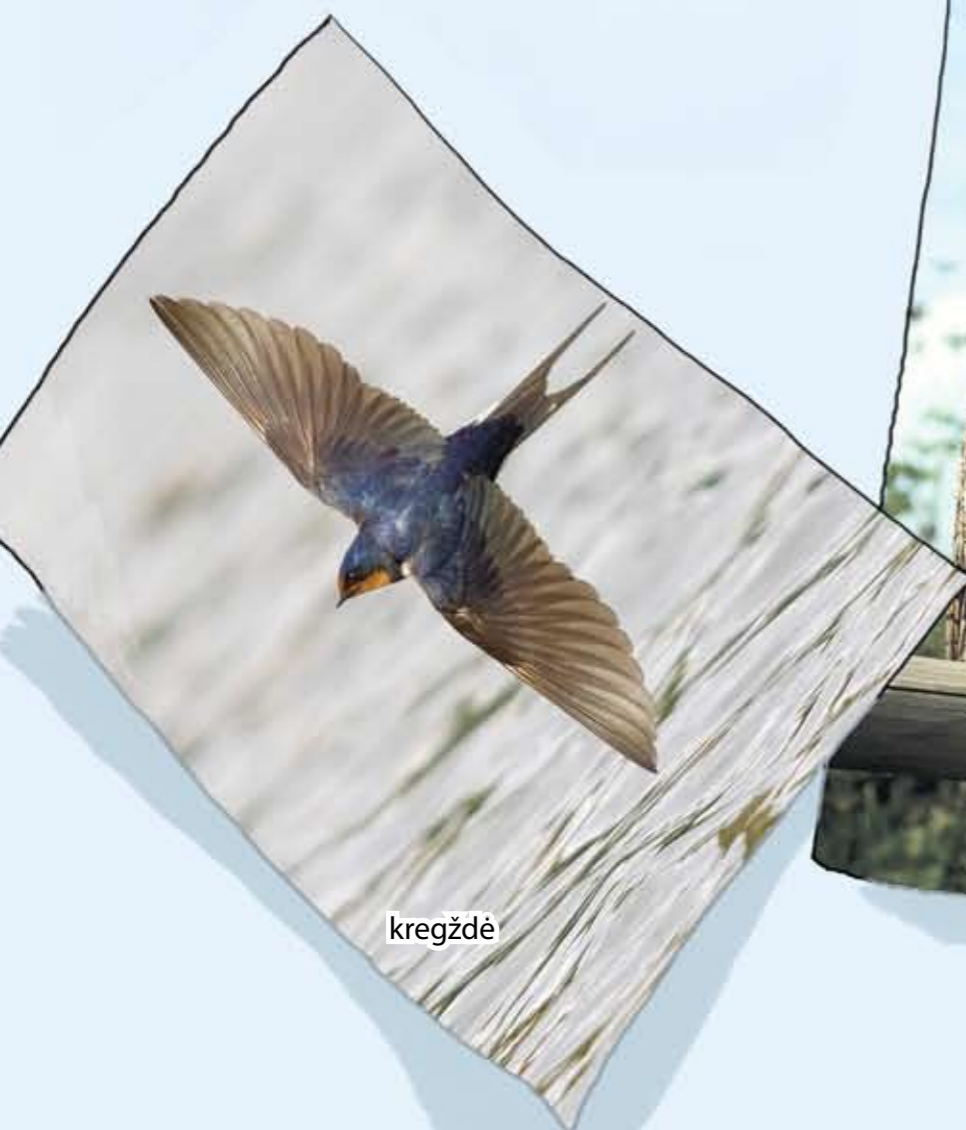
Paukščiai

žvirblis

balandis

kregždė

pelėda

varna

kiaušiniai

lizdas

lesykla

inkilas

ATSARGIAI
PIKTAS
ŠUO!

letena

snukis

uodega

snukutis

kailis

ola

urvas

letenėlė

nagai

Gyvūnų parduotuvėje

1. Dalyviai. Veikiamoji rūšis. Esamasis laikas. Vyriškoji ir moteriškoji giminė.

Ką veikiantis? Ką veikiantys?

Ką veikianti? Ką veikiančios?

bėgioja, žaidžia	turi	glosto
bėgioj ^{ąs} / bėgioj ^{antis} , bėgioj ^{anti} bėgioj ^ą / bėgioj ^{antys} , bėgioj ^{ančios}	turj ^s / turint ^{is} , turint ⁱ turj ⁱ / turint ^{ys} , turinč ^{ios}	glost ^{ąs} / glost ^{antis} , glost ^{anti} glost ^ą / glost ^{antys} , glost ^{ančios}
žaidž ^{iąs} / žaidž ^{iantis} , žaidž ^{ianti} žaidž ^{ią} / žaidž ^{iantys} , žaidž ^{iančios}		

Kieno yra tas šuniukas, **kuris bėgioja** po kiemą?

Kieno yra tas šuniukas, **bėgiojantis** po kiemą?

Mergaitės, **kurios glosto** kačiuką, yra mano seserys.

Mergaitės, **glostančios** kačiuką, yra mano seserys.

Vienaskaita

	Vyriškoji giminė	Moteriškoji giminė
V. (Nom.) kas?	bėgioj ^{ąs} / bėgioj ^{antis} , žaidž ^{iąs} / žaidž ^{iantis} , turj ^s / turint ^{is}	bėgioj ^{anti} , žaidž ^{ianti} , turint ⁱ
K. (Gen.) ko?	bėgioj ^{ančio} , žaidž ^{iančio} , turinč ^{io}	bėgioj ^{ančios} , žaidž ^{iančios} , turinč ^{ios}
N. (Dat.) kam?	bėgioj ^{ančiam} , žaidž ^{iančiam} , turinč ^{iam}	bėgioj ^{ančiai} , žaidž ^{iančiai} , turinč ^{iai}
G. (Acc.) ką?	bėgioj ^{antį} , žaidž ^{iantį} , turint ^į	bėgioj ^{ančią} , žaidž ^{iančią} , turinč ^{ią}
Įn. (Inst.) kuo?	bėgioj ^{ančiu} , žaidž ^{iančiu} , turinč ^{iu}	bėgioj ^{ančia} , žaidž ^{iančia} , turinč ^{ia}
Viet. (Loc.) kur?	bėgioj ^{ančiame} , žaidž ^{iančiame} , turinč ^{iame}	bėgioj ^{ančioje} , žaidž ^{iančioje} , turinč ^{ioje}
Š. (Voc.)	bėgioj ^{ąs} / bėgioj ^{antis} , žaidž ^{iąs} / žaidž ^{iantis} , turj ^s / turint ^{is}	bėgioj ^{anti} , žaidž ^{ianti} , turint ⁱ

Daugiskaita

	Vyriškoji giminė	Moteriškoji giminė
V. (Nom.) kas?	bėgioją / bėgiojantys, žaidžia / žaidžiantys, turį / turintys	bėgiojančios, žaidžiančios, turinčios
K. (Gen.) ko?	bėgiojančių, žaidžiančių, turinčių	bėgiojančių, žaidžiančių, turinčių
N. (Dat.) kam?	bėgiojantiems, žaidžiantiems, turintiems	bėgiojančioms, žaidžiančioms, turinčioms
G. (Acc.) ką?	bėgiojančius, žaidžiančius, turinčius	bėgiojančias, žaidžiančias, turinčias
Įn. (Inst.) kuo?	bėgiojančiais, žaidžiančiais, turinčiais	bėgiojančiomis, žaidžiančiomis, turinčiomis
Viet. (Loc.) kur?	bėgiojančiuose, žaidžiančiuose, turinčiuose	bėgiojančiose, žaidžiančiose, turinčiose
Š. (Voc.)	bėgioją / bėgiojantys, žaidžia / žaidžiantys, turį / turintys	bėgiojančios, žaidžiančios, turinčios

besirūpinantis, besirūpinanti;
besirūpinantys, besirūpinančios

2. Dalyviai. Veikiamoji rūšis. Būtasis kartinis laikas. Vyriškoji ir moteriškoji giminė.

Ką veikęs? Ką veikę?

Ką veikusi? Ką veikusios?

bėgiojo, žaidė	turėjo	glostė
bėgiojęs, bėgiojusi bėgioję, bėgiojusios	turėjęs, turėjusi turėję, turėjusios	glostėjęs, glosčiusi glostėję, glosčiusios
žaidęs, žaidusi žaidę, žaidusios		

Koks?

Kieno buvo tas šuniukas, **kuris bėgiojo** po kiemą?Kieno buvo tas po kiemą **bėgiojęs** šuniukas?

Kada?

Kai pašersiu šunį, eisiu į kiemą.**Pašėręs** šunį eisiu į kiemą.

Vienaskaita

Daugiskaita

	Vyriškoji giminė	Moteriškoji giminė		Vyriškoji giminė	Moteriškoji giminė
V. (Nom.) kas?	žaidęs	žaidusi	V. (Nom.) kas?	žaidę	žaidusios
K. (Gen.) ko?	žaidusio	žaidusios	K. (Gen.) ko?	žaidusių	žaidusių
N. (Dat.) kam?	žaidusiam	žaidusiai	N. (Dat.) kam?	žaidusiems	žaidusioms
G. (Acc.) ką?	žaidusį	žaidusią	G. (Acc.) ką?	žaidusius	žaidusias
Įn. (Inst.) kuo?	žaidusiu	žaidusia	Įn. (Inst.) kuo?	žaidusiais	žaidusiomis
Viet. (Loc.) kur?	žaidusiame	žaidusioje	Viet. (Loc.) kur?	žaidusiuose	žaidusiose
Š. (Voc.)	žaidęs	žaidusi	Š. (Voc.)	žaidę	žaidusios

apsidžiaugęs, apsidžiaugusi;
apsidžiaugę, apsidžiaugusios

3. Rezultato priešdėliai.

pa-	laistyti, merkti, sėti, tręšti, glostyti, lakti, lesti, vedžioti
nu-	karpyti, ravėti
už-	augti
pri-	(daug) augti, auginti, ésti, girdyti
iš-	maudyti, mokyti
su-	šukuoti

4. Dalyvinės laiko aplinkybės.

Ji **palaistė** gėles.

Palaisčiusi gėles ji išėjo pas draugę.

Ji **palaistė** gėles ir išėjo pas draugę.

5. Pusdalyviai. Vyriškoji ir moteriškoji giminė. Vienaskaita ir daugiskaita.

Ką veikdamas? Ką veikdami?

Ką veikdama? Ką veikdamos?

žais-ti + **-damas, -dami; -dama, -damos**

	Vyriškoji giminė	Moteriškoji giminė
Vienaskaita	žais damas	žais dama
Daugiskaita	žais dami	žais damos

Šuo **žiūrėjo** į svetimus žmones ir piktai lojo.

Žiūrėdamas į svetimus žmones šuo piktai lojo.

Vytuk, kai **eisi** iš mokyklos namo, nupirk lesalo papūgai.

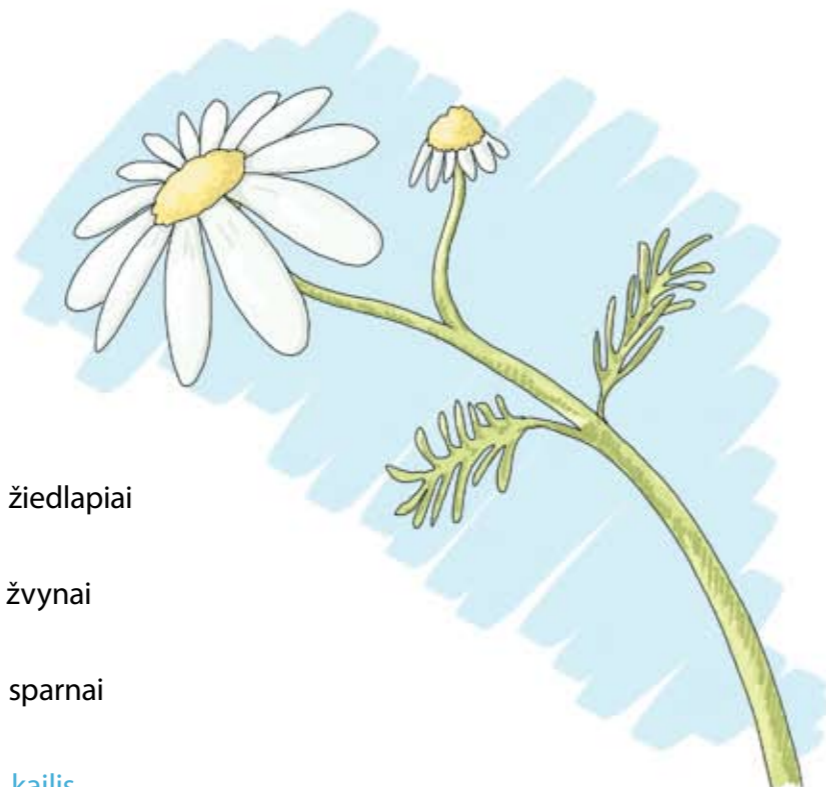
Vytuk, **eidamas** iš mokyklos namo, nupirk lesalo papūgai.

1. Raskite paslėptus žodžius.

2. Paslėpkite žodžius ir duokite juos surasti draugui.

L	L	A	P	A	S	P	I	L	A										
I	M	I	A	U	K	T	I	I	Š										
P	Ū	M	P	U	R	A	S	E	U										
A	R	K	Ū	Ž	E	M	É	P	O										
L	K	Į	G	A	N	D	R	A	S			B	A	L	A	N	D	I	S
I	I	R	A	M	U	N	É	L	É										
Z	A	Ū	L	A	P	É	D	Y	K										
D	O	T	I	V	É	D	A	V	L										
A	L	A	I	S	T	O	U	A	O										
S	A	M	A	Ž	I	E	D	S	S										

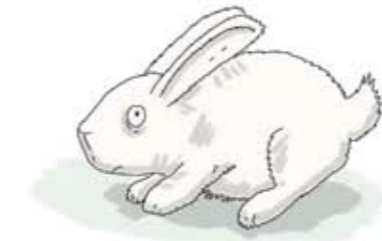

3. Sujunkite.

- 1. katė
 - 2. žuvis
 - 3. žibuoklė
 - 4. balandis
 - 5. beržas
 - 6. ežys
- A žiedlapiai
 - B žvynai
 - C sparnai
 - D kailis
 - E kamienas
 - F spygliai
 - G ragai

1	2	3	4	5	6
D					

4. Pažiūrėkite į paveikslėlius. Parašykite, kas yra koks.

1		2		3	
	švelnus, baltas, ilgomis ausimis				
4		5		6	
7		8		9	
	ilgas stiebelis su dygliais, baltas žiedas				
10		11		12	

5. Kas kam tinka?

- lesa
- ėda
- plaukia
- augina
- čiulba
- žydi
- laisto
- eina
- bėga
- loja
- murkia
- sodina
- skrenda
- tręšia

- guli
- tupi
- kvepia
- sprogsta
- auga
- laka
- šeria
- lesina
- stovi
- glosto
- ravi
- miaukia
- moko
- skina

Šuo loja, ėda, tupi, auga, bėga, plaukia,

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Parašykite, kas tai yra.

1. Gyvūnas, kuris turi labai ilgą kaklą. Lietuvojė gyvena tik zoologijos sode. **Žirafa.**
2. Paukštis, kuris mėgsta gyventi mieste. Paukščio pavadinimas ir vieno mėnesio pavadinimas yra tas pats žodis.
3. Gyvūnas, kuriuo žmonės keliauja po dykumas. Dažnai šis gyvūnas vadinamas dykumų laivu.
4. Rusvas žvėrelis. Gyvena miške. Labai mėgsta paukštieną. Pasakose dažniausiai yra labai gudrus.
5. Didelis rudas žvėris, kuris gyvena miške ir labai mėgsta medų.
6. Mažas greitas žvėrelis su ilga rusva uodega. Šokinėja po medžius. Labai mėgsta riešutus.

7. Parašykite, kas tai yra.

- Pelė – mažas pilkas gyvūnėlis su ilga uodega. Gyvena ir namuose, ir laukuose. Ėda ne tik maistą, bet ir drabužius, popierių.
- Ramunė –
- Varna –
- Žvirblis –
- Gandras –
- Šuo –
- Kiškis –

8. Pažiūrėkite į paveikslėlį. Parašykite kuo daugiau žodžių, prasidedančių „k“.

.....

.....

.....

.....

9. Kas kam tinka?

Augalai

1. Spalvingiausia augalo dalis.
2. Augalo dalis, kuri yra po žeme.
3. Gėlės, medžio ir krūmo dalis, dažniausiai žalios spalvos.
4. Eglės ir pušys juos turi.
5. Pavasarį, kai dar nėra lapų, yra tik ...
6. Jomis geriname žemę augalams.
7. Stipriausia ir storičiausia medžio dalis.

- A spygliai
- B kamienas
- C žiedas
- D pumpurai
- E šaknys
- F lizdas
- G šaka
- H lapas
- I trąšos

1	2	3	4	5	6	7
C						

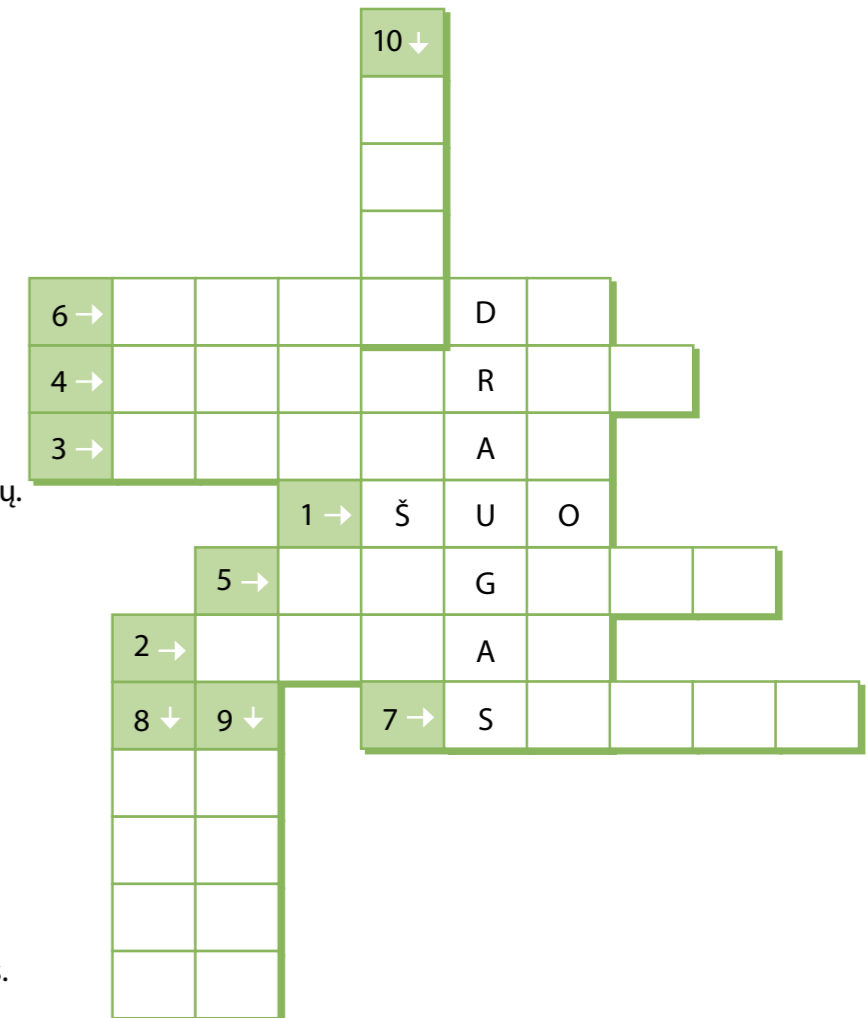
10. Išspręskite kryžiažodį.

→ Horizontaliai

1. ... yra žmogaus draugas.
2. Pelės „namas“.
3. Žvėrių karalius.
4. Lietuvių nacionalinis paukštis.
5. Paukštis, kuris deda kiaušinius į svetimus lizdus ir neaugina savo vaikų.
6. Paukštis, kuris naktį nemiega ir medžioja peles.
7. Iš jos išauga augalas.

↓ Vertikaliai

8. Lietuvių nacionalinė gėlė.
9. Augalo dalis.
10. Medis, kurį puošiame per Kalėdas.

11. Įrašykite po vieną iš pateiktų žodžių.

Užsispyręs kaip ožys.

Alkanas kaip

Meili kaip

Bailus kaip

Kaklas ilgas kaip

Ištikimas kaip

Gudrus kaip

Kvailas kaip

šuo

katė

avinas

kiškis

žirafos

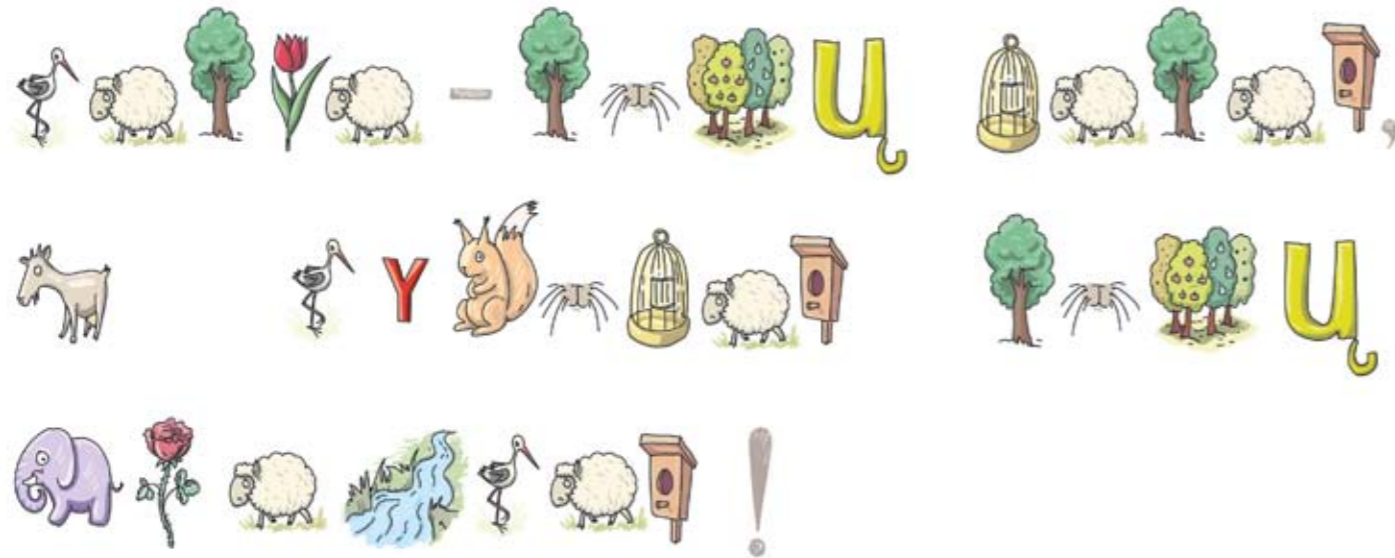
lapė

gaidys

ožys

vilkas

12. Pažiūrėkite į paveikslėlius. Parašykite pirmąsias žodžių raides. Perskaitykite sakinį ir jį parašykite.

.....

13. Parašykite pagal pavyzdį.

1. Katinas, kuris miega, yra **miegantis** katinas.

2. Berniukas, kuris lesina balandžius, yra balandžius berniukas.

3. Kačiukai, kurie miaukia, yra kačiukai.

4. Medžiai, kurie žydi, yra medžiai.

5. Šuo, kuris loja, yra šuo.

6. Mergaitė, kuri vedžioja šunį, yra šunį mergaitė.

7. Moterys, kurios laisto gėles, yra gėles moterys.

8. Žuvytė, kuri plaukioja akvariume, yra akvariume žuvytė.

14. Parašykite tinkamą formą.

žydintis žydintys žydinti žydinčios

1. Niekada nemačiau taip gražiai **žydinčio** medžio. 2. Ar jūs matėte tą gėlę ?

3. Mergaitė atėjo su alyvos šakele rankose. 4. augalus

reikėtų patręšti. 5. gėles reikėtų dažniau palaistyti. 6. Šiems

augalams reikia daugiau saulės.

murkiantis murkiantys murkianti murkiančios

1. katinui įpyliau pieno. 2. Paglosčiau katę. 3. Kieme, ant

žolės, gulėjo katė su dviem kačiukais.

vedžiojantis vedžiojantys vedžiojanti vedžiojančios

1. Dažnai kalbamės su kaimynu, didelį šunį. 2. Didelį šunį

kaimynės paklausiu, kokia yra jos šuns veislė. 3. Kalbėjau su klasės draugėmis,

šuniukus. 4. Du šuniukus klasės draugės paklausiau, kada ji nusipirko antrą

šuniuką. 5. Žmonės, šunis, mėgsta pasikalbėti apie savo augintinius.

15. Kas kam tinka?

- Ar tu matai lizde stovintį
- Pasisveikinome su moterimi, laistančia
- Sode mačiau mergaites, skinančias
- Giedrius susipažino su vėžliuką, šunį ir katę turinčiu
- Virtuvėje matėme dvi pieną lakančias
- Garsiai čiulba medžių šakose tupintys
- Parke mokiniai matė riešutus iš žmonių rankų ėdančią
- Andriau, neglostyk pieną lakančios

- A kates.
- B lizde.
- C paukščiai.
- D kaktusą.
- E voverę.
- F **gandra?**
- G obuolius.
- H berniuku.
- I sodą.
- J katės.

1	2	3	4	5	6	7	8
F							

16. Parašykite pagal pavyzdį.

- Kai paukštis pačiulbėjo, nuskrido.

Pačiulbėjęs paukštis nuskrido.

- Kai kačiukai paėdė, užmigo.

- Jūrų kiaulytė išmiegojo ir užsimanė ėsti.

- Vaikai palaistė gėles ir grįžo namo.

- Paukštis palesė man iš delno ir nuskrido.

- Kai nuėjome į zoologijos sodą, pamatėme daug gyvūnų.

17. Pakeiskite pagal pavyzdį.

- Šuniukas įbėgo į kambarį ir užšoko ant sofos.
- Draugai pavargo ir atsisėdo pailsėti.
- Moteris nuskynė keletą rožių ir pamerkė į vazą.
- Daiva ir Marija pavedžiojo šunį ir parėjo namo.
- Kačiukai pažaidė ir užmigo.
- Paukštis palesė, pagėrė ir pradėjo čiulbėti.
- Paukščiai palesė ir nuskrido.
- Tėvas pasodino medį ir palaistė jį.
- Šuo paplaukiojo ežere ir išlipo ant kranto.

Įbėgęs į kambarį šuniukas užšoko ant sofos.

18. Kas kam tinka?

- Mokiniai, baigę darbą
- Grįžusi iš mokyklos Joana
- Prisiskynusios gėlių
- Išsinešusi į kiemą kačiuką
- Vaikai, pavalgę
- Patrėšęs žemę
- Andriuk, pasodinęs gėles,
- Paėdęs šuo

- A Lina parodė jį draugėms.
- B **pailsėkite!**
- C ūkininkas sodins bulves.
- D išvedė į lauką šunį.
- E būtinai jas palaistyk.
- F niekada nebūna piktas.
- G Vitalija ir Ana grįžo iš miško.
- H papasakokime.
- I padėkite man pasodinti medelius.
- J laistau gėles.

1	2	3	4	5	6	7	8
B							

19. Parašykite pagal pavyzdį.

1. Šuniukas bėgo ir lojo. → Bėgdamas šuniukas lojo.
2. ← Sulojęs šuniukas nubėgo prie durų.
3. Saulius glostė katę ir kalbino ją. →
4. ← Vaikščiodamas po parką su šuniu Paulius
..... susitiko draugą.
5. Kai važiuosiu atostogauti, kartu vešiuosi ir katę. →
6. ← Baigęs ruošti namų darbus eisiu į gyvūnų ir
..... augalų parduotuvę.
7. Kai sodinome medelius, visai nepavargome. →
8. ← Lodamas šunelis bėgo prie mūsų mašinos.
9. Kai nusipirksiu šuniuką, būtinai jį tau parodysiu. →

20. Pažiūrėkite į paveikslėlį. Šį šunelį jūs radote gatvėje. Parašykite skelbimą. Parašykite, kur ir kada radote šunelį, kaip jis atrodo, kur ir kada šeimininkas galėtų jį atsiimti.

21. Parašykite straipsnelį į žurnalą „Mano augintinis“.

- Parašykite:
- Kaip atrodo jūsų augintinis;
 - Koks jo charakteris;
 - Kaip įsigijote jį;
 - Pasiūlykite ir kitiems įsigyti tokį pat gyvūną, nes ...

Parašykite straipsnelį į žurnalą „Mano augalas“.

- Parašykite:
- Kaip atrodo jūsų augalas;
 - Kur įsigijote;
 - Kaip reikia jį prižiūrėti;
 - Pasiūlykite ir kitiems įsigyti tokį pat augalą, nes ...

Jeigu neturite nei augintinio, nei augalo, parašykite, kokį norėtumėte turėti. Jeigu mėgstate piešti, nupieškite savo gyvūną arba augalą.

Miela žurnalų redakcija,

.....

.....

.....

.....

22. Aprašykite vieną jūsų šalyje augantį augalą. Nupieškite jį.

Aš gyvenu

.....

.....

.....

.....

.....

.....

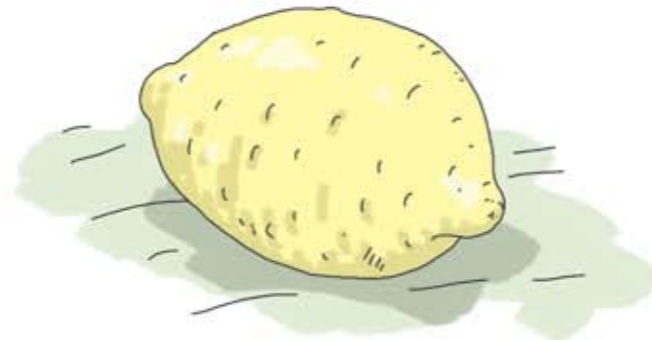
23. Apžiūrėkite mokytojo ir klasės draugų atneštus augalus ar augalų paveikslėlius. Kokie tai augalai? Kur jie auga? Kuo tie augalai gali būti naudingi žmogui? Ar yra tokių augalų ir jūsų šalyje?

24. Išsirinkite vieną iš šių paveikslėlių. Tai tik augalo dalis. Papasakokite draugui, kaip atrodo visas augalas, kur jis auga, kuo naudingas žmogui.

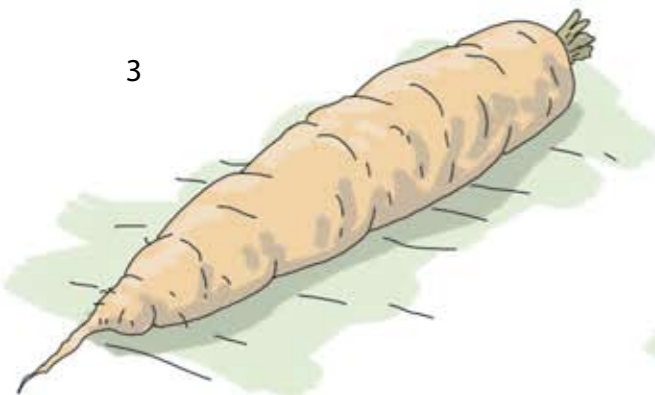
1

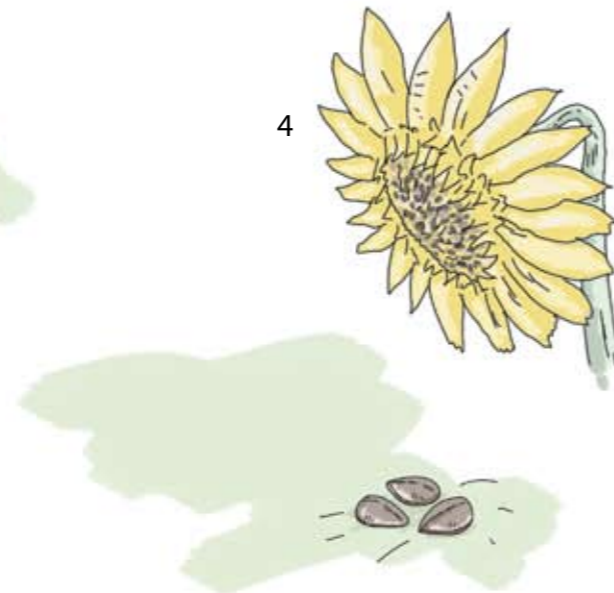
2

3

4

25. Pažiūrėkite į paveikslėlius. Parašykite, kas atsitiko. Pavartokite žodžius *kartą, tada, paskui, galų gale*.

1

2

3

4

5

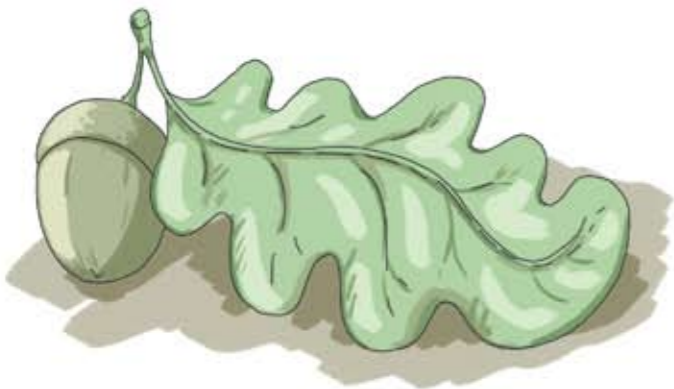

6

26. Pažiūrėkite į nuotraukas ir žemėlapij, perskaitykite užrašą. Parašykite apie seniausią Lietuvės medį – Steĩmužės ąžuolą. Daugiau duomenų paieškokite enciklopedijoje. Ką žinote apie ilgaamžius savo šalies medžius?

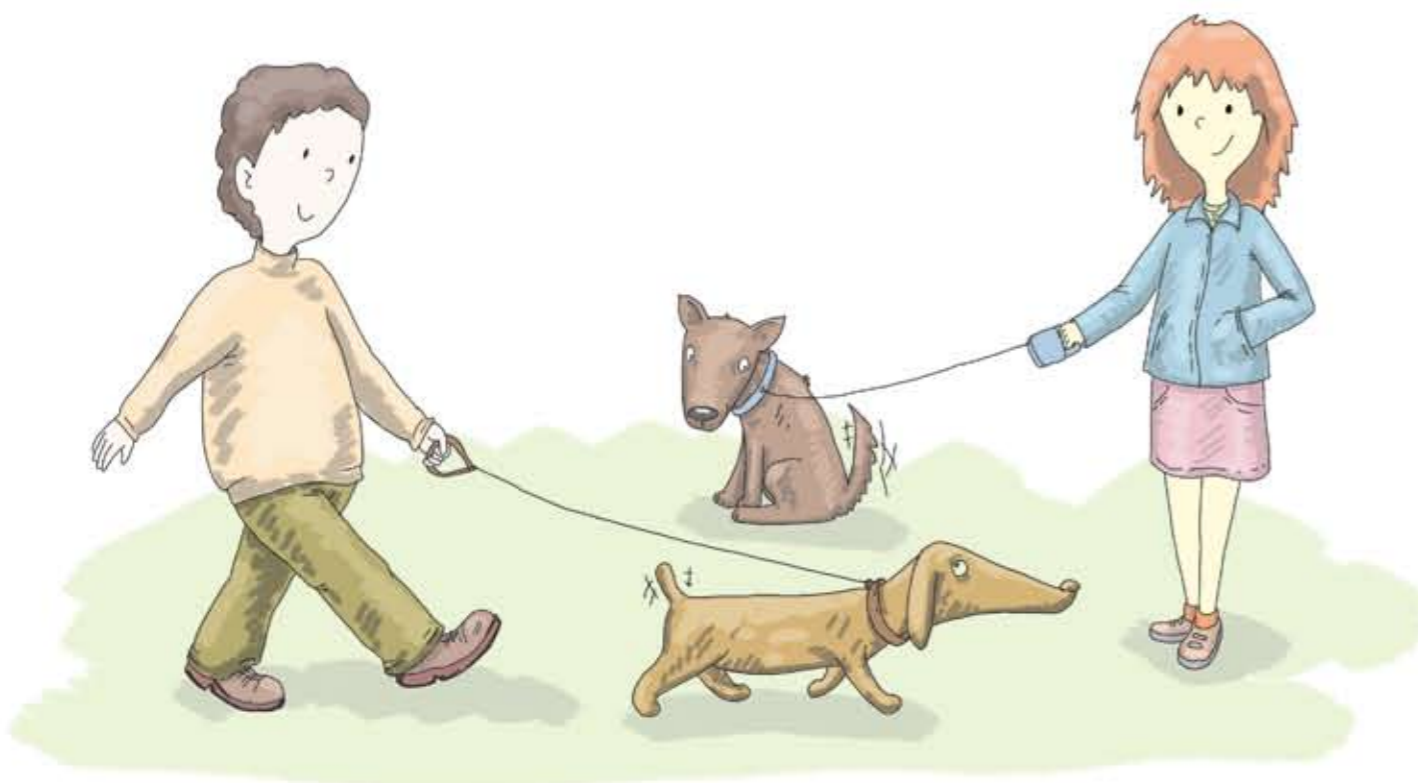
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

1. Paklauskite radijo pranešimo šunų šeiminkams. Įrašykite reikiamą informaciją.

Pranešimas šunų šeiminkams

1. Kada atidaromas šunų viešbutis? Gegužės 15 d.
2. Kokiame mieste atidaromas šunų viešbutis?
3. Koks viešbučio pavadinimas?
4. Kiek kainuoja viena para viešbutyje? Nuo iki Lt
5. Kokiomis savaitės dienomis priimami šunys? Ne tik darbo dienomis, bet ir
6. Kokios priėmimo valandos? Nuo iki val.
7. Koks viešbučio adresas?
8. Koks telefono numeris?

2. Paklauskite Jono ir Kristinos pokalbio apie gyvūnus. Pažymėkite, kuris teiginys yra teisingas, kuris – neteisingas.

Teiginys	Teisingas	Neteisingas
1. Seneliai Jonui padovanojo šuniuką.		✓
2. Kristina nori papūgėlių.		
3. Kristina ir Monika eis į kačių parodą.		
4. Kristina dar gerai nežino, kada eis pas Joną apžiūrėti jo augintinių.		
5. Jonas paskolins pinigų Kristinai.		
6. Bilietas į kačių parodą kainuoja 5 Lt.		

3. Paklausykite pasakėlės „Kodėl katė prausiasi po valgio“. Sugalvokite jos pabaigą. Pasakėlę pasekite.

Ilustruokite pasakėlę. Išrinkite gražiausią piešinį.

4. Paklausykite pranešimo apie pasaulinės Žemės dienos paminėjimą ir įrašykite praleistus žodžius.

Piešinius mokiniai kabino ant medžių ir slėpė po žeme

Sostinės skveruose ir parkuose vakar padaugėjo inkilų. Vilniečiai kelia inkilus ir parkus kovo 20 dieną – pasaulinę Žemės dieną. Inkilai buvo iškelti Sereikiškių parke, ant Taūro kálno, prie Viršuliškių mokyklos, Pāsakų parke. Ant Taūro kálno inkilus moksleiviai kėlė kartu su prekybos tinklo „Iki“ darbuotojais. Į šią akciją trisdešimties Lietuvos mokyklų moksleiviai.

..... mėnesį, kaip ir pernai, „Iki“ planuoja surengti akciją „Mes kviečiame gyventi“. Norima moksleivius padėti rinkti Į S. Moniuškos skverą prie Vilniaus mokytojų namų atėjo šimtai moksleivių. Šventei „Žemės paslaptys“ jie dar prieš savaitę. Kiekviena mokykla turėjo po pagaminti kompoziciją, kurią prieš šventę S. Moniuškos skvere žemėmis. Taip buvo sukurtas Žemės paslapčių parkas.

Daugybę piešinių mokiniai ant skvero medžių.

1. Perskaitykite straipsnį ir pažymėkite, kuris teiginys teisingas, kuris – neteisingas.

Japoniškos vyšnios Lietuvoje

Japonijos diplomatai sakurų parke, kuris tik pernai buvo pasodintas, jautėsi labai laimingi. Sakurų kvapas jiems priminė Japoniją. Japonijos ambasados laikinojo patikėtinio žmona Taeko Kaneyasu buvo pasipuošusi kimono. Ji prisiminė, kad paskutinį kartą savo gimtojoje šalyje sakuromis grožėjosi prieš ketverius metus, o vyras – tik jaunystėje, nes paskui labai daug dirbo. „Pamėgau kitus žydinčius augalus, ypač slyvas“, – sakurų parke sakė Japonijos ambasados laikinasis reikalų patikėtinis Eizo Kaneyasu.

Apie Vilniuje pražydusias sakuras ambasados darbuotojai sužinojo iš „Lietuvos ryto“ laikraščio. Pernai rudenį, kai sodino sakuras, buvo kalbama, kad jos pirmą kartą pražys po dvejų ar trejų metų. Todėl japonai šį pavasarį ir neskubėjo apžiūrėti Vilniuje augančių sakurų.

Sakuros žydi trumpai – septynias dienas. „Čia dar ne medžiai, tik žydinčios šakelės“, – sakė E. Kaneyasu. Ambasados darbuotojai sakurų parke nesivaišino nacionaliniais valgiais, negėrė arbatos. Jie trumpai pasišnekėjo su Vilniaus universiteto studentėmis, besimokančiomis japonų kalbos. Merginos ambasados darbuotojus pavaišino saldainiais. Po žydinčiomis sakuromis vakar vyko studentų paskaita.

Pagal 2002 balandžio 26 dienos „Lietuvos rytą“

Teiginys	Teisingas	Neteisingas
1. Sakurų parkas dar labai jaunas.	✓	
2. Taeko Kaneyasu dėvėjo nacionalinius drabužius.		
3. Taeko Kaneyasu ketverius metus nematė žydinčių sakurų.		
4. Vilniaus universiteto studentai pranešė ambasadai apie žydinčias sakuras.		
5. Japonijos ambasados darbuotojai nesitikėjo, kad sakuros pražys taip greit.		
6. Japonijos ambasados darbuotojai sakurų parke valgė nacionalinius patiekalus.		
7. Vilniaus universiteto centro studentai mokėsi sakurų parke.		

Parašykite klausimų.

1. Kas atvyko į sakurų parką?
2. Kur
3. Kada
4. Kiek
5. Ką

2. Perskaitykite dviejų mergaičių pasakojimus apie jų augintinius.

Rainis

Aš turiu paprastą rainiuką. Jo vardas Rainis. Radau Rainį gatvėje. Buvo ruduo – šalta ir šlapia. Rainiukas gailiai miaukė. Gal kažkas jį išmetė į gatvę, o gal pats pabėgo iš namų... Parašiau skelbimą, kad radau katinėlį, ir pakabinau ant namo durų. Nusprendėme, kol atsiras šeimininkas, Rainiuką priglausti mes. Tėvelis iš pradžių pyko, sakė, kad katinas turi gyventi kaime ir gaudyti peles.

Kadangi šeimininkai neatsirado, Rainis liko mūsų namuose. Ir tėvelis, ir mama dabar juo džiaugiasi. Mūsų katinėlis labai gražus: visas rainas, tik snukutis ir letenėlės baltos. O kokie ilgi ūsai!

Rainis labai linksmas: kai mama mezga, jis žaidžia su siūlų kamuoliu arba griebia už virbalų. Bet mama nepyksta, tik juokiasi. Kai tėvelis skaito laikraštį, Rainiukas šoka jam ant kelių ir žaidžia su laikraščiu. O kai aš ruošiu namų darbus, jis man „paveda“: gauda tušinuko ar pieštuko galą. Mokytoja sako, kad mano raštas pasidarė negražus. Ji nežino, kad Rainis kartu su manimi rašo.

Rima Greičiūtė, Radviliškis

Mano draugas

Mano katino vardas Muirakis. Jam penkeri metai. Jis labai gražus ir geras. Jo kailis rusvas. Letenėlės ir galva tamsesnės, uodegos galiukas baltas, o šonai išmarginti tamsesniais rudais raštais. Tikras tigras! Jis niekada niekur neskuba, vaikščioja lėtai ir tingiai.

Kada jis nori, prieina prie manęs, užšoka man ant kelių ir murkia taip garsiai, kad visi, kas yra

kambaryje, girdi jo murkimą.

Muirakis ypatingas katinas. Jis kalbasi su manimi. Nuolat kažką miauksėdamas ir murkdamas pasakoja. Jeigu pakalbinu, dar garsiau „atsakinėja“. O pasakoja tikriausiai apie savo keliones, nes kasdien išeina į lauką apžiūrėti, kas vyksta aplinkui.

Pavaikščioja Muirakis po mišką ir gatvę, įlenda į kaimynų kiemus. Namo kartais grįžta tik naktį – įšoka pro langą. Kartais parsineša pelę ir išdidžiai padeda man prie lovos, tarsi sakydamas: „Argi aš ne šaunuolis? Pagirk mane!“

Kai grįžtu iš mokyklos, jis pasitinka mane. Murkia ir griūva ant šono – prašo, kad paglostyčiau.

Kai ateina svečių, Muirakis slepiasi po vonia. Ten jaučiasi saugiai. Nelabai mėgsta svetimų dėmesį.

Ona Juciūtė, Vėlnius

Parašykite, ką sužinojote apie augintinius.

Rainis

.....

Muirakis

.....

3. Perskaitykite Kęstučio Kasparavičiaus istoriją „Sargas“ ir pabaikite sakinius.

Sargas

Buvo gražus rytas. Puma gulėjo ant medinių laiptų ir pro mažą langelį stebėjo gatvę. Puma – tai šuo. Jo kailis gražios smėlio spalvos, todėl tas vardas jam labai tiko.

Gatve išdykaudami prabėgo trys vaikai. Pasirodė šiek tiek įtartina, kad jie trys. Puma tyliai suurzgė.

Už geros valandos praėjo kažkokia neaiški žmogysta su maišu. Puma vėl porą kartų suurzgė, tik daug garsiau.

Kai už kelių valandų gatve praėjo dar neaiškesnė senutė, Puma atsistojo, pasišiaušė ir urzgė ilgai ir piktai. Viskas jam atrodė vis labiau įtartina.

O kai vakare gatve prabėgo nuskuręs katinas, Pumai to jau tikrai buvo per daug. Jis pradėjo visu balsu loti ir blaškytis.

Ir tik atėjus nakčiai budrusis sargas nurimo, susirietė į kamuoliuką ir užmigo.

Puma miegos ramiai iki ryto, kol vėl prasidės įtempta ir kupina nerimo darbo diena.

1. Šuns vardas Puma, nes

2. Puma tyliai suurzgė, kai

3. Puma pasišiaušė ir ilgai urzgė, kai

4. Labiausiai Pumai nepatiko

5. Pumos darbas yra

4. Perskaitykite pokalbį ir pasakykite, ką atsakė draugas.

Eina pasivaikščioti du draugai. Vienas vedasi šunį. Jis ir sako:

– Ar tu žinai, koks protingas mano šuo?

– Nežinau. Papasakok.

– Einame mes vieną kartą pasivaikščioti su Margiu. Staiga prisiminiau, kad pamiršau raktą. Sakau savo Margiui: „Raktą pamiršau!“

– Ką darė tavo šuo?

– O kaip tu manai?

– Nubėgo ir atnešė raktą?

– Ne,

5. Perskaitykite ir pabaikite pokalbį.

– Danute, ką tu čia pieši?

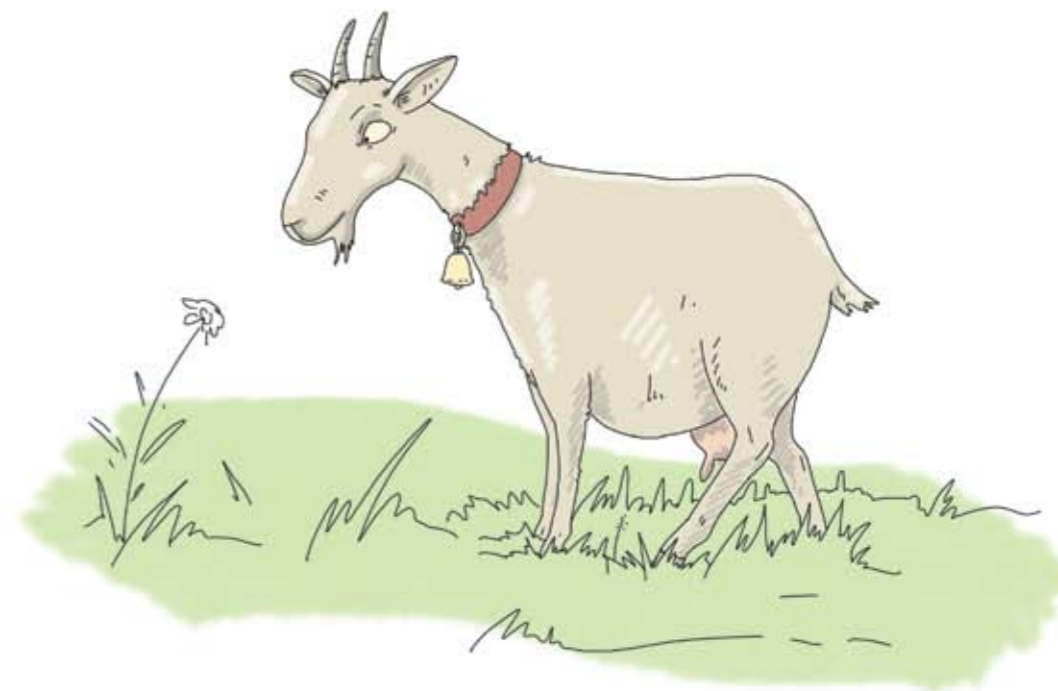
– Ožką darže.

– O kur daržovės?

– Ožka suėdė.

– Tai kurgi ta ožka?

–

DVYLIKTAS SKYRIUS RENGIAMĖS ŠVENTEI

Šiame skyriuje išmoksite

Kaip pasveikinti, palinkėti

Sveikinu.
Sveikinu tave / jus gimtadienio proga /
su gimimo diena.
Sveikinu su švente / su šventėmis.
Su šventėmis.
Linkiu sveikatos ir laimės.
Būk sveikas / sveika ir laimingas / laiminga.
Būkite sveiki / sveikos ir laimingi / laimingos.

Kaip kreiptis rašant sveikinimą, kvietimą

Gerbiamas pone...
Gerbiama ponija...
Mielas...
Miela...
Mano brangus...
Mano brangi...
Brangusis...
Brangioji...

Kaip išreikšti nusiminimą, liūdesį, nelaimę

O varge...
O Dieve...
O Viešpatie...
Kaip blogai / negerai.
Aš jaučiuosi toks nelaimingas / tokia nelaiminga.
Koks aš nelaimingas.
Kokia aš nelaiminga.
Kaip man nesiseka.

Kaip užjausti, paguosti, paraginti nenusiminti

Užjaučiu.
Užjaučiame dėl nelaimės.
Nenusimink / nenusiminkite.
Neliūdėk / neliūdėkite.
Na, laikykis / laikykitės.
Na, nieko. Kitą kartą bus geriau.

1 pokalbis

1. Paklauskite pokalbio. Atsakykite į klausimus.

1. Kas kalba?
2. Kokia proga Mikas sveikina Ingą?
3. Ko Mikas linki Ingai?
4. Kur Mikas kviečia Ingą?
5. Su kuo Inga visada sutinka Naujuosius metus?
6. Ką Inga pažadėjo Mikui?

2. Paklauskite pokalbio antrą kartą. Baikite rašyti sakinius.

1. Mikas sveikina Ingą su
2. Mikas linki draugei,,
3. Inga Naujuosius metus sutinka su
4. Mikas kviečia Ingą
5. Ingai būtų įdomu sutikti Naujuosius metus

3. Perskaitykite pokalbį vaidmenimis.

- Inga.** Alio!
- Mikas.** Sveika, Inga. Tai aš, Mikas.
- Inga.** Malonu.
- Mikas.** Su artėjančiais Naujaisiais metais! Linkiu daug laimės, džiaugsmo, draugų... Sugalvok pati, ko dar norėtum.
- Inga.** Ačiū, kad jau visko palinkėjai. Ir tau linkiu visko, ko tik tavo širdis geidžia.
- Mikas.** Dėkui. Daugiau gali nieko nesakyti. Aš noriu pakviesti tave kartu sutikti Naujuosius metus.

- Inga.** Paprastai mes sutinkame visa šeima, su tėvais. Tiesiog nežinau...
- Mikas.** Kalėdas sutiksi su tėvais, o Naujuosius metus – su draugais. Beje, kviečiu pas savo senelius į kaimą. Taigi pasakyk tėvams, kad bus suaugusių žmonių ir tau tikrai nieko bloga neatsitiks. Tai kaip, sutinki?
- Inga.** Pasiūlymas labai viliojantis. Aš dar niekada nesutikau Naujųjų metų kaime. Pagalvosiu.

2 pokalbis

1. Paklauskite pokalbio. Atsakykite į klausimus.

1. Ką sveikina mokinys?
2. Kokia proga mokinys sveikina mokytoją?
3. Kieno vardu mokinys sveikina mokytoją?
4. Ko mokiniai linki?
5. Ką atsakė mokytoja?

2. Paklauskite pokalbio antrą kartą. Pažymėkite, kuris atsakymas teisingas, kuris – neteisingas.

Teiginys	Teisingas	Neteisingas
1. Mokiniai sveikinas su mokytoja.		✓
2. Mokiniai sveikina mokytoją švenčių proga.		
3. Mokytoja dėkoja už sveikinimus.		
4. Mokytoja linki mokiniams sveikatos ir laimės.		
5. Mokytoja nori, kad atostogas mokiniai praleistų su tėvais.		

3. Perskaitykite pokalbį vaidmenimis.

Mokinys. Gerbiama Mokytoja! Sveikiname Jus su šventomis Kalėdomis ir artėjančiais Naujaisiais metais. Linkime Jums sveikatos, sėkmės ir kantrybės mokant mus.

Mokytoja. Ačiū, mokiniai! Jums taip pat – linksmų švenčių. Būkite visi sveiki ir laimingi. Perduokite mano sveikinimus savo tėveliams. Linkiu visiems įdomių atostogų.

3 pokalbis

1. Paklauskite pokalbio. Atsakykite į klausimus.

1. Kas kalba?
2. Ko Vanda palinkėjo draugui?
3. Kur Rimas pakvietė Vandą?
4. Kuo Rimas žadėjo pavaišinti draugę?
5. Kada Rimas švęs gimtadienį?

2. Perskaitykite pokalbį vaidmenimis.

Vanda. Rimai, sveikinu su gimtadieniu! Linkiu laimės, džiaugsmo, draugų.

Rimas. Ir draugių. Ačiū, Vanda. Gal ateisi pas mus šeštadienį? Močiutė, kaip visada, iškeps tortą, paklausysime muzikos.

Vanda. Ačiū už kvietimą. Kelintą valandą ateiti?

Rimas. Penktą.

Vanda. Mielai ateisiu.

4 pokalbis

1. Paklauskite pokalbio. Atsakykite į klausimus.

1. Kas kalba?
2. Apie ką kalba?
3. Kada susituokė Boženos tėvai?
4. Kas dalyvavo jubiliejuje?
5. Kas laukiasi kūdikio?
6. Kuo džiaugiasi Božena?

2. Paklauskite pokalbio antrą kartą. Pabaikite rašyti sakinius.

1. Božena dalijasi įspūdžiais
2. Margarita klausinėja draugę apie
3. Boženos tėvai šventė jubiliejų.
4. Šventėje dalyvavo
5. Svečiai tėvus, gėlių.
6. Boženos brolio šeima
7. Božena, kad tėvai turės, o ji –

3. Perskaitykite pokalbį vaidmenimis.

- Božena.** Sveika, Margarita. Turiu daug įspūdžių – vakar šventėme tėvų vestuves.
- Margarita.** Božena, tai tavo tėvai tik vakar susituokė? Tai jie gyveno nesusituokę?
- Božena.** Na ne, šventėme tėvų sidabrinės vestuves, nes mano mama ištekėjo už tėčio prieš 25-erius metus.
- Margarita.** Kaip įdomu! Ir viskas vyko kaip tikrose vestuvėse? Jaunoji, balta suknelė, vainikėlis, pabroliai, pamergės...
- Božena.** Ne visai taip. Susirinko visa šeima: mama, tėtis, aš, brolis su žmona, ir keletas giminių: dėdė su teta, pusbrolis su pussesere. Visi sveikino tėvus jubiliejaus proga, dovanojo gėlių. Paskui vaišinosi, šoko, linksminosi. Ar žinai, ko aš tėvams palinkėjau? Atspėk!
- Margarita.** Iš kur man žinoti. Gal sveikatos, ilgų gyvenimo metų, meilės?
- Božena.** To visi visada linki, kai sveikina jubiliejaus proga. Aš palinkėjau šiais metais atšvęsti krikštynas.
- Margarita.** Tai tavo mama laukiasi?
- Božena.** Ne mama, o Rita, brolio žmona. Ji man užvakar pasakė. Dar niekas nežinojo, tik jos vyras. Greitai mano tėvai turės vaikaitį arba vaikaitę, o aš – dukterėčią arba sūnėną. Puiku, ar ne?
- Margarita.** Linksmi gyvenate: tai vestuvės, tai krikštynos.
- Božena.** Tikrai. Smagu, kai šeima didelė ir draugiška.

5 pokalbis

1. Paklauskite pokalbio. Atsakykite į klausimus.

1. Kas atsitiko Tomui?
2. Kaip Tomas jaučiasi?
3. Už ką jis dėkoja draugei?

2. Perskaitykite pokalbį vaidmenimis.

- Žana.** Mes visi užjaučiame tave, Tomai, dėl senelės mirties.
- Tomas.** Labai gaila senelės. Ji man buvo tokia gera.
- Žana.** Laikykis, Tomai.
- Tomas.** Ačiū už gerus žodžius. Aš toks nelaimingas.

Gimimo diena

Jubiliejus

proga
sveikata

išleistuvės
tradicija

Krikštynos

krikšto mama

krikšto tėvas

kantrybė
laimė
meilė
susituokti
tekėti, teka, tekėjo už ko?
vainikėlis
vesti, veda, vedė ką?
vestuvės
jaunasis
jaunoji

Kūčios

Naujieji metai

šventos Kalėdos

dovana

dovanoti, dovanoja, dovanojo **ką?**

švęsti, švenčia, šventė **ką?**

Joninės / Rasos

paparčio žiedas

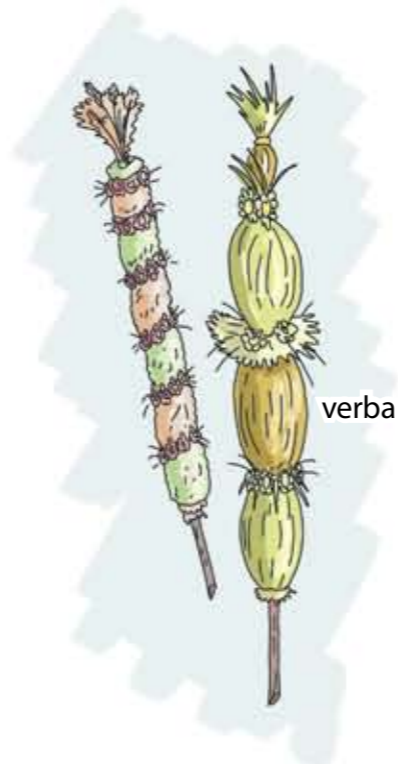
vainikas

žydėti, žydi, žydėjo

papartis

šventos Velykos

verba

daužyti, daužo, daužė **ką? kuo?**

Kalėdų Senelis

puošti, puošia, puošė **ką?**

eglutės papuošalai

eglutė

pakuoti, pakuoja, pakavo **ką?**

dažyti, dažo, dažė **ką? kuo?**

margutis

Tėvo diena
Motinos diena
vardo diena

Užgavėnės
kaukė
laužas

Vėlinės
kapas
kapinės
žvakė
lankyti, lanko, lankė **ka?**

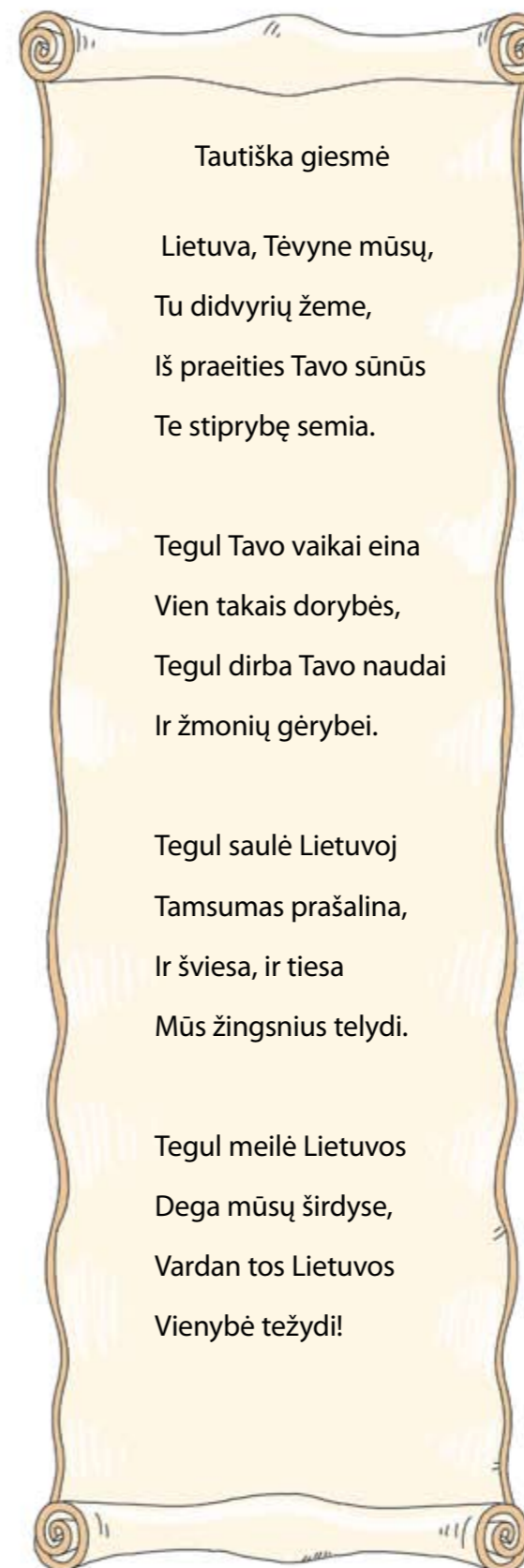

Valstybinės šventės ir atmintinos dienos

Sausio 13-oji	Laisvės gynėjų diena
Vasario 16-oji	Lietuvos valstybės atkūrimo diena
Kovo 11-oji	Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena
Birželio 14-oji	Gedulo ir vilties diena
Liepos 6-oji	Valstybės diena
Rugpjūčio 15-oji	Žolinė
Rugpjūčio 23-oji	Juodojo kaspino diena
Spalio 25-oji	Konstitucijos diena
Lapkričio 1-oji	Visų Šventųjų diena

himnas

Tautiškos giesmės autorius
Vincas Kudirka

vėliava

herbas

1. Veiksmažodžio forma *būna*.

būna

Rudenį dažnai lyja.

Kai sutemsta, aš uždegu žvakę.

Rudenį **būna** lietingų dienų.Kai **būna** tamsu, aš uždegu žvakę.

2. Liepiamoji (geidžiamoji) nuosaka.

tegu(l)	lydi	Tegu(l) lydi Jus sėkmė! Telydi Jus sėkmė!
	būna	Tegu(l) Jūsų dienos būna kaip šventė! Tebūna Jūsų dienos kaip šventė!
te	teikia	Tegu(l) darbas Jums teikia tik džiaugsmą! Teteikia Jums darbas džiaugsmą!

3. Laikas.

Kada?	Vt. (Loc.) kur?	
praėjus	praityje	Daug įvykių buvo praityje.
ateitis	ateityje	Ateityje svajoju tapti gydytoju.
senovė	senovėje	Senovėje lietuviai buvo pagonys.
vaikystė	vaikystėje	Vaikystėje laukdavau Kalėdų Senelio.
jaunystė	jaunystėje	Jaunystėje mano mama buvo gražuolė.
senatvė	senatvėje	Senatvėje džiaugsmo teikia anūikai.
amžius	amžiuje	XIV amžiuje Lietuvą priėmė krikštą.

kadaise, kažkada

Kadaise žmonės tikėjo, kad papartis žydi.

Kažkada buvau ją sutikęs. Neprisimenu kada.

apie + G. (Acc.) ką?

Kūčių vakarą, apie vidurnaktį, gyvuliai ima kalbėti.

Šventų Velykų dieną, apie pietus, kaimynai lanko vieni kitus.

4. Laikas. Sakinių modeliai.

Kai ... , ...

Kai ateina vidurnaktis, pražysta papartis. Kai sutemsta, visi sėda prie stalo.

Kol ... , tol ...

Kol dega laužai, tol visi šoka ir dainuoja.

5. Tikslas. Kam? Kuriam tikslui? Koku tikslu?

bendratis

Einu miegoti.

Kviečiu šokti.

N. (Dat.) kam? + bendratis

Kam nupirkai dažų?

Kiaušiniams dažyti.

K. (Gen.) ko? + bendratis

Eime paparčio žiedo ieškoti!

Kviesk vaikus margučių ridinėti!

..., kad + tariamoji nuosaka

Per šventas Kalėdas lietuviai daug valgo, kad metai būtų derlingi.

Pakeltą nukritusį duonos kąsnelį reikia pabučiuoti, kad duonelė neįsižeistų.

6. Daugiskaitiniai daiktavardžiai.

Švenčių pavadinimai:

Kūčios	šv. Kalėdos	Naujieji metai	Užgavėnės	šv. Velykos	Verbos	Sekminės
Jurginės	Joninės	Vėlinės	vestuvės	krikštynos	laidotuvės	metinės

Maisto produktai:

miltai	taukai	kruopos	mielės	lašiniai
--------	--------	---------	--------	----------

7. Įvardžiuotiniai būdvardžiai.

jaunas	jaunasis	jauna	jaunoji
žalias	žalasis	žalia	žalioji
gudrus	gudrusis	gudri	gudrioji
didelis	didysis	didelė	didžioji

Vyriškoji giminė. Vienaskaita

V. (Nom.) kas?	jaunasis	žalasis	gudrusis	didysis
K. (Gen.) ko?	jaunojo	žaliojo	gudriojo	didžiojo
N. (Dat.) kam?	jaunajam	žaliajam	gudriajam	didžiajam
G. (Acc.) ką?	jaunąjį	žaliąjį	gudrują	didįjį
Įn. (Inst.) kuo?	jaunuoju	žaliuoju	gudriuoju	didžiuoju
Vt. (Loc.) kur?	jaunajame	žaliajame	gudriajame	didžiajame

Vyriškoji giminė. Daugiskaita

V. (Nom.) kas?	jaunieji	žalieji	gudrieji	didieji
K. (Gen.) ko?	jaunųjų	žaliųjų	gudriųjų	didžiųjų
N. (Dat.) kam?	jauniesiems	žaliesiems	gudriesiems	didiesiems
G. (Acc.) ką?	jaunuosius	žaliuosius	gudriuosius	didžiuosius
Įn. (Inst.) kuo?	jaunaisiais	žaliaisiais	gudriaisiais	didžiaisiais
Vt. (Loc.) kur?	jaunuosiuose	žaliuosiuose	gudriuosiuose	didžiuosiuose

Moteriškoji giminė. Vienaskaita

V. (Nom.) kas?	jaunoji	žalioji	gudrioji	didžioji
K. (Gen.) ko?	jaunosios	žaliosios	gudriosios	didžiosios
N. (Dat.) kam?	jaunajai	žaliajai	gudriajai	didžiajai
G. (Acc.) ką?	jaunąją	žaliąją	gudriąją	didžiąją
Įn. (Inst.) kuo?	jaunąja	žaliąja	gudriąja	didžiąja
Vt. (Loc.) kur?	jaunojoje	žaliojoje	gudriojoje	didžiojoje

Vyriškoji giminė. Daugiskaita

V. (Nom.) kas?	jaunosios	žaliosios	gudriosios	didžiosios
K. (Gen.) ko?	jaunųjų	žaliųjų	gudriųjų	didžiųjų
N. (Dat.) kam?	jaunosioms	žaliosioms	gudriosioms	didžiosioms
G. (Acc.) ką?	jaunąsias	žaliąsias	gudriąsias	didžiąsias
Įn. (Inst.) kuo?	jaunosiomis	žaliosiomis	gudriosiomis	didžiosiomis
Vt. (Loc.) kur?	jaunosiose	žaliosiose	gudriosiose	didžiosiose

8. Sudurtiniai žodžiai.

1. Įrašykite praleistas galūnes.

Šventės

Žmonės turi daug švenčių. Lietuvoje nuo seno būdavo švenčiam..... su saule susijusios šventės. Jos dar vadinamos kalendorin..... Tai Kalėd....., Naujieji met....., Velyk....., Sekminės, Jonin....., Žolinė. Lietuviai prieš 700 met..... sukūrė ir dabar turi savo valstyb..... . Todėl švenčiamos valstybinės švent.....: Vasario 16-oji, Kov..... 11-oji, Liepos 6-oji.

Jau seniai tradicin..... šventėmis tapo Motin..... ir Tėv..... dienos. Jos švenčiamos geguž..... ir biržel..... pirmąjį sekmadien..... .

Rugsėjo pirmąją mokiniai, jų tėvel..... ir mokytojai švenčia Mokslo ir žinių dien..... .

Kiekviena šeima turi savo švenč..... ir tradicijų. Tai vestuv....., gimimo dienos, vardadien....., įvairūs jubiliej..... . Šias švent..... vadiname šeimos šventėmis.

2. Pagal pavyzdį padarykite žodžių.

- vardas, diena **vardadienis**
- gimti, diena
- krikštas, motina motė
- krikštas, tėvas tėvis
- vidurys, diena dienis
- saulė, teka
- laikas, rodo
- stalas, tiesia
- ranka, šluosto

3. Parašykite, kas tai yra.

- Gimtadienis –
- Krikštatėviai –
- Vardadienis –
- Vestuvės –
- Jaunoji –
- Vėlinės –

4. Įrašykite praleistas raides.

1. Kūčių vakarą merginos buria, kada ištekės.
2. Per Kūčių vakar....nę reikia paragauti dv....lika valg.... .
3. Kalėdų nakt.... visus vaikus aplanko Kalėdų S....nelis ir atn....ša dovanų.
4. Kal....dos Lietuvoje yra švenč....mos šeim....je.
5. Mes per Kal....das važi....jame pas senelius į kaim.... .
6. Pernai per Užgavėn....s pasidarėme kaukes, kūrėme did....lį laužą ir valg....me daug bl....nų. Labai linksmi pal....dėjome žiem.... .
7. Per sesers v....stuves aš buvau pamerg.... ir prisegiau jaunajai rūtų vainik....lį.
8. Lietuvoje dar laikomasi senov....nių vestuvių tradicijų.
9. Vel....kos – džiaugsm....nga pavasar.... šventė.
10. Prieš Velyk....s mes su moč....te dažome marguč....s.
11. Kaziuko mug....je pirkome graž....verbų.
12. Senov....je Sekminių dien....gėlių vain....kais puošdavo gyvul....s.

5. Baikite rašyti kvietimą. Įrašykite praleistus žodžius.

Kvietimas

Miehoji

Sekmadienį, dieną, mano

Kviečiu Tave į gimtadienio, kuri vyks.....

Šventėje dalyvaus

Vaišinsimės tortu, saldainiais, ledais ir

Labai Tavęs

Nuoširdžiai

.....

6. Sujunkite sakinius. Perskaitykite pokalbį vaidmenimis.

1. Sveikas, Mikai! Kur eini?	A Ne, Mildos gimimo diena vasario dvidešimt penktąją.
2. Šiandien jos gimimo diena?	B Aš gimiau lapkričio dvidešimt antrąją.
3. Kiek metų jai sukanka?	C Labas. Einu pirkti Mildai dovanos.
4. Ko taip skubi? Iki Mildos gimtadienio dar visa savaitė.	D Na ir kas, kad savaitė. Dar reikia užrašyti sveikinimą, sugalvoti linkėjimų.
5. Aš galiu parašyti linkėjimų: sveikinu, linkiu, ...	E Milda švęs savo dvyliktąjį gimtadienį.
6. Kodėl gi ne? Padėsiu.	F Gerai. Tai gal ir dovaną padėsi nupirkti?

1	2	3	4	5	6
C					

7. Perskaitykite sveikinimus. Parašykite, kas sveikino Mildą ir ko linkėjo.

Mieloji sesute!
Iš visos širdies sveikinu Tave gimimo dieną. Tegul šio gimtadienio nuotaika lydės Tave visus metus!

Algis

Mieloji dukrele!
Sveikiname gimtadienio proga! Linkime užaugti didelei, gražiai ir gerai.

Mama ir tėtis

Milda!
Nuoširdžiausiai sveikinu Tave su gimtadieniu. Tegul Tavo dienos būna kaip šventė.

Božena

Miela Milda!
Sveikinu Tave su gimtadieniu. Linkiu Tau gero, tikro draugo, kuris Tave visada suprastų ir Tau padėtų, kai reikės.

Nuoširdžiai
Mikas

Brangioji Mildute!
Mudu su seneliu sveikiname Tave sulaukusią dvylikos metų. Kai užaugsi, būk tokia pati miela ir graži kaip šią dieną.

Seneliai

- Brolis Algis linkėjo
- Draugė
- Mikas
- Tėvai
- Seneliai

8. Parinkite žodžius. Įrašykite tinkamą formą.

svečiai	aš	gimtadienis	sveikinimai	linkėjimai	gimimo diena	proga
žaisti	šokti	dainuoti	tortas	valanda	diena	močiutė
uždegti	užpūsti	tėveliai	kartas	dovanos	žvakutės	suvalgyti

Vasario 26 d.

Vakar buvo mano gimimo diena. Atėjo daug Jie pasveikino Aš labai džiaugiausi, dėkojau už Vakare mes, ir

Močiutė iškepė labai skanų su dvylika Buvo labai gražu, kai visas Man reikėjo jas visas Pavyko! Tortą visą, neliko nė gabalėlio! Visi svečiai labai močiutei už tokį skanų Aš, žinoma, padėkojau už dovanas ir, o už vaišes.

Kaip gaila, kad švenčia vieną kartą per metus!

9. Papasakokite, kaip jūs švenčiate savo gimimo dieną.

- Ką kviečiate į svečius?
- Kuo puošiate kambarį?
- Kuo vaišinate svečius?
- Kokių tradicijų laikotės?
- Kokius žaidžiate žaidimus?

10. Parašykite draugui kvietimą į gimimo dieną arba sveikinimą gimimo dienos proga.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11. Užpildykite lentelę.

Kas?	naujasis	jaunoji	naujieji	jaunieji	senosios
Ko?	naujojo		naujųjų		
Kam?					
Ką?	naujajį			jaunuosius	senąsias
Kuo?		jaunąja			
Kur?					

12. Įrašykite tinkamą žodžių formą.

1. Gruodžio 31-ąją palydime **senuosius** (senieji) metus ir sutinkame (Naujieji).
2. Per vestuves vyriausioji pamergė prisega (jaunoji) rūtų vainikėlį.
3. Kai pora tuokiasi, jaunas užmauna (jaunoji) ant piršto auksinį žiedą, jaunoji taip pat užmauna žiedą (jaunas).
4. Į santuokų rūmus ir į bažnyčią (jaunieji) lydi piršliai ir pamergės su pajauniais.
5. (Jaunoji) tėvai paprastai išlydi iš namų ir pasitinka (jaunieji) ten, kur rengiamos vaišės.
6. Kaimo žmonės saugo (senosios) tradicijas.

13. Sugrupuokite žodžius ir surašykite juos į lentelę.

kaukė margutis verba blynai dažyti puošti **eglutė** žvakutė laužas
 kalėdaitis eglutės papuošalai ridenti papartis vidurnaktis žiedas rišti
 šienas dovanoti Kalėdų Senelis pakuoti dovana šokti kūrenti šokinėti rasa

Kūčios ir Kalėdos	Užgavėnės	Velykos	Joninės
eglutė			

14. Užpildykite lentelę. Sugalvokite ir parašykite sakinių su žodžiais iš lentelės.

Kas?	Kada?	Sakiniai
vaikystė	vaikystėje	Vaikystėje aš tikėjau, kad yra Kalėdų Senelis.
jaunystė		
senatvė		
senovė		
ateitis	ateityje	
praeitis		
dabartis	dabar	
amžius	amžiuje	
XX amžius		
XI amžius		
	kadaise	
	kada nors	
	kažkada	

15. Perskaitykite tekstą. Netinkamas žodžių formas išbraukite.

Kaip pasaulyje švenčia Kalėdas

Kiekvienais metais, ~~metai~~, metuose visi laukiame stebuklingo laiko, kai už lango žiema, o jaukiuose namo, namus, namuose įvairiomis spalvomis mirga eglutė ir iš virtuvės sklinda pyragams, pyragus, pyragų kvapai. Kiekviena tauta turi savo kalėdinių tradicijų ir papročių.

Amėrikoje Kalėdos, Kalėdų, Kalėdoms pradeda ruošti prieš keturias savaites. Namus amerikiečiai puošia raudonais kaspinus, kaspinų, kaspinais, o ant durų kabina kalėdinį vainikėlį. Jie taip pat ant visų palangių pastato po žvakutė, žvakutę, žvakute. Parduotuvėse apsigyvena Kalėdų Seneliai, maži vaikai gali jiems pasakyti visus savo norai, norų, norus. Visą mėnesį vaikai siuva kalėdines kojines, išsiuvinėja ant jų savo vardus, kad Kalėdų Senelis žinotų, kur sudėti dovanas, dovanos, dovanų. Kalėdų rytas prasideda labai anksti, nes vaikai skuba pasižiūrėti dovanų. Tradicinis Kalėdų valgis – didžiulis keptas kalakutas.

Austrālijoje Kalėdas sutinka labai triukšmingai. Į sostinė, sostines, sostinę Sidnėjū suvažiuoja

žmonės iš visos šalies. Tą dieną transportas nekainuoja, žmonės valgo, šoka, sveikina vieni kitus. Vidurnaktį, Vidurnakčiui, Vidurnakčio būna didelis fejerverkas. Vaikai prieš miegą Kalėdų Seneliui palieka pienas, piena, pieno ir pyrago. Už vaišes rytą jie randa dovanų! Austrālijos vaikai neturi tikrų žalių eglučių. Jos, Jas, Joms pasidaro patys iš popieriaus ar ko kito.

Lietuvojė prieš Kalėdas valgo iškilmingą Kūčias, Kūčių, Kūčios vakarienę. Prie stalo visi susėda švarus, švarūs, švariems, tėvas ar senelis po staltiese padeda šieno. Mama uždega žvakė, žvakę, žvake. Per Kūčias dažniausiai gamina 12 patiekalų – tiek, kiek mėnesius, mėnesių, mėnesiai turi metai. Visų valgių reikia paragauti, kad metai būtų turtingi. Lietuvojė Kūčių simbolis yra paplotėliai ir kalėdaičiai. Po vakarienę, vakariene, vakarienės stalo nurenka, nes tiki, kad naktį, nakties, naktis susirenka protėvių vėlės. Kūčių naktis – burtų naktis: sakoma, kad vidurnaktį gyvuliai kalba, vanduo virsta vynu...

Eglutes puošti Lietuvojė pradėjo XX amžius, amžiuje, amžiaus, pačioje jo pradžioje. Jas puošdavo papuošalais iš popieriaus, tešlos, šiaudų, kiaušinių, kiaušinius, kiaušiniai lukštų. Vaikai dovanėlių randa Kalėdų rytą po eglutės, eglute, eglutę.

16. Parašykite tinkamą žodžių formą.

Naujieji metai pasaulyje

Ar norite žinoti, kaip pasaulyje (pasaulis) švenčiami Naujieji metai?

Itālijoje žmonės pro langus išmeta nereikalingus daiktus. Ne tik (seni šalikai) ar (megztukas), bet ir (kėdės), (stalai), (indai).

Škōtijoje žmonės atidaro savo namų (durs), išleidžia (senieji metai) ir įleidžia (Naujieji).

Olāndijoje skamba varpai ir kaukia laivų sirenos.

Kūboje kiekvienas žmogus paima indą su (vanduo). Kai vidurnaktį suskamba varpai, (tas) vandenį išpila į (gatvė).

Japōnijoje visi laukia (vidurnaktis). Kai varpai išmuša 100, o po minutės dar 8 (kartai), visi eina miegoti. Japonai sutinka (Naujieji) su saule.

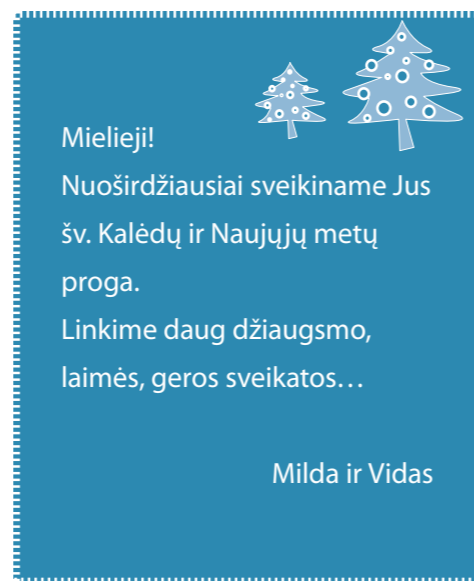
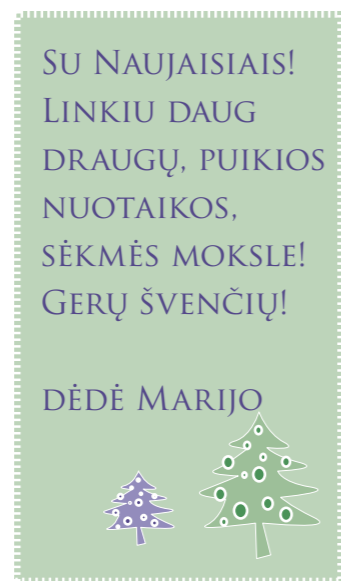
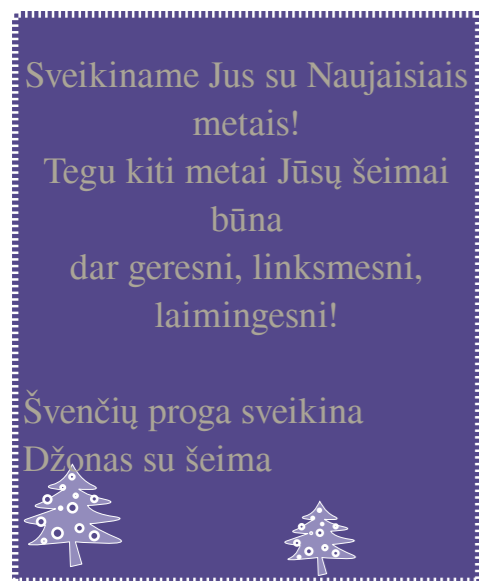

Kolūmbijoje ir Ispanijoje per (Naujieji metai) visi valgo vynuoges. Suvalgo vieną (uoga) ir sugalvoja (noras). 12 vynuogių – 12 norų. Sakoma, kad visi norai išsipildo.

Kinijoje per Naujuosius metus žmonės daužo (moliniai indai). Kinai mano, kad tai padeda sutvirtinti (šeima).

Lietuvoje prieš (Naujieji metai) įprasta susitaikyti, gražinti skolas, sutvarkyti namus. Iš karto po vidurnakčio visi sveikina vieni kitus, linki (laimė), (sveikata), gerų metų.

17. Perskaitykite sveikinimų atvirukus. Parašykite vieną kalėdinį ar naujametį sveikinimą.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

18. Parašykite tinkamą žodžių formą.

ką?/ko? + kam? + bendratis

1. Pasidarėme (ką?) **kaukes** (kaukės) (kam?) Užgavėnių **šventei** (šventė) švęsti.
2. Tėtis padarė (ką?) (lovelis) (kam?) (margučiai) ridinėti.
3. Mama nupirko (ko?) (dažai) (kam?)..... (kiaušiniai) dažyti.
4. Atnešėme (ko?) (malkos) (kam?)..... (laužas) užkurti.

ko? + bendratis

1. Žmonės Verbų sekmadienį eina į bažnyčią (ko?) **verbų** (verbos) šventinti.
2. Per Jonines jaunimas eina (ko?) (paparčio žiedas) ieškoti.
3. Močiutė išvažiavo į Kaziuko mugę (ko?) (verbos) pirkti.
4. Nueik į parduotuvę (ko?) (duona) nupirkti.

..., kad + tariamoji nuosaka

1. Per Velykas valgydavo daug kiaušinių, kad metai **būtų** (būti) derlingi.
2. Per Kūčias stalo nenurenka, kad (pavalgyti) protėvių vėlės.
3. Į mugę susirenka daug žmonių, kad (pasilinksminti).

19. Parašykite tinkamą galūnę.

Kaziuko mugė

Kaziuko mugė kasmet vyksta Vilniuje. Pirmą kovo šeštadienį iš visų Lietuvos kampelių..... traukia į sostinę visi, kas netingi. O ten, pasak poeto:

„Pirks močiutė verb.... gražią,
O mamytė – krautę.“

Kaziuko mugėje – geriausi meistrų meistrel..... darbai. Visus metus meistrai kala, riša, pina įvairiaus..... daiktus, kad parduot..... Kaziuko mugėje.

Čia yra visko: molio ąsočių, puod....., puodel..... . Akį traukia įvairiausi krepšeliai, pintin....., pintinėl....., medinės kėd....., kėdutės, lentyn....., lentynėlės, medin..... šaukštai ir stalai, medin..... dėžės ir dėžutės.

Dairykis ir rinkis. Ypač graž..... Vilniaus verbos. Tai iš įvairiausių sausų žolynų ir gėlių surištos puokšt..... . Niekur kitur tokių nepamatys..... ir nenusipirksi, tik Vilniuje ir tik Kaziuko mug..... .

Mugė Kaziuk..... vardu pavadinta kunigaikščio Kazimiero, kuris gyven..... prieš 500 met....., garbei.

20. Perskaitykite eiliuotą dialogą vaidmenimis. Išmokite jį atmintinai. Parašykite tinkamas galūnes.

Kur joji, Jonai?

- Kur joji, Jonai? Kius kius į Šakius
- Į turgų, ponai! Pyragėlių pirkti.
- Ką pirksi, Jonai? Didelių negav.....,
- Dūdelę, ponai! Mažučių nepirk..... .
- Padūduok, Jonai!
- Nemok....., ponai!

21. Įrašykite praleistas raides.

Užgavėnės

Užgavėnės – paskutinė žiemos šventė. Moterys k.... pa bl.... nus. Parke paaugliai ir vaikai važin.... ja rog.... mis, mėtosi sn.... gu. Sako, derlius bus ger.... snis. Rog.... se veži.... ja Morę – didel...., iš šiaudų padarytą lėl.... . Vakare Morę sudegina ant lauž.... . Taip atsisveik.... na su ž.... ma.

Piemenų vaišės

Mano močiutė pasakodavo apie kaimo žmonių papročius:

– Per Devintines karv.... tes išpuošdavome gėl.... lėmis ir tada varydavome namo. Iš šeiminių prisirinkdavome kiaušinių, sviesto – visko. Tada kepdavome kiaušinienę. Atėję pas šeiminių sakydavome:

– Trenkia žem.... lė drusk.... tės, milt.... lių, mūkia karv.... tės sviest.... lio, karkia višt.... tės kiaušin.... lių, skamba kišen.... lė pinig.... lių.

Eidavome visi būr.... liu su krepš.... kais. Vienas rinkdavo druską, kitas – miltus, trečias – sviestą.

Smagu būdavo!

22. Įrašykite tinkamus jungtukus.

ir kai nes kad

Kodėl dažomi margučiai

Buvo vienas labai geras karalius. Visi žmonės jį labai mylėjo. Ir ne tik žmonės! Jį mylėjo gyvuliai, paukščiai. Tik karalius buvo nelaimingas, neturėjo vaikų.

Todėl tada, karaliui gimė sūnus, visi labai apsidžiaugė. Džiaugėsi žmonės, gyvuliai, paukščiai. Taip visi džiaugėsi, iš to džiaugsmo višta padėjo raudoną kiaušinį.

23. Parašykite tinkamą daugiskaitos linksnį.

Velykų papročiai

Maži vaikai (Mažas vaikas) tiki, kad (margučio) atneša Velykų bobutė, arba Velykė. Tai gera senutė, kuri pamiškėje prieš Velykas dažo (kiaušinį).

..... (Kitas žmogus) sako, kad Velykė piešia ant (kiaušinio) (žolelę), (šakutę), (mėnuliuką), (saulutę), (žvaigždėlę), (paukščiuką). Dažyti ir marginti Velykei padeda (kiškiukas). Velykė (margutį) deda į vežimėlį ir veža (geram vaikui). O vežimėlį traukia (kiškis).

24. Įrašykite praleistus žodžius.

gieda kepa pučia skleidžia tepa veža

Vytė Nemunėlis

Velykos

Tolyn tolyn žiemužę	Ten už ežios kiškienė	Kaip mėlynos žvaigždėlės
Vėjelis šiltas pučia,	Vaikams pyragą	Žibutės žiedą,
Keliu Velykė	Ir devynių saldumų	„Valio valio Velykos!“ –
Ratus margų margučių.	Medum plutelė*	Kieme vaikučiai

*pluta – kietas apskrudęs kepalas paviršius

1. Pažiūrėkite į paveikslėlius ir paklauskite pokalbių. Kokia tvarka juos girdite?

Naujieji metai

gimimo diena

vardo diena

vestuvės

jubiliejus

Vėlinės

2. Paklauskite skelbimo. Pažymėkite teisingus teiginius.

1. Skelbiamas konkursas:

- a) margučių piešinių,
- b) piešimo sąsiuvinių,
- c) šokoladinių kiaušinių,
- d) velykinių margučių.

3. Konkursas vyks iki:

- a) antros Velykų dienos,
- b) balandžio aštuntos,
- c) balandžio pirmos,
- d) šventės Vilniuje renginių.

2. Margučius reikia:

- a) dažyti,
- b) dovanoti,
- c) piešti,
- d) siūsti.

3. Paklauskite ir išmokite padainuoti.

Ilgiausių metų, ilgiausių,
Ilgiausių metų linkime!

Džiaugsmingų metų, džiaugsmingų,
Džiaugsmingų metų linkime!

Laimingų metų, laimingų,
Laimingų metų linkime!

Valio, valio, valio, valio,
Valio, valio!

1. Perskaitykite tekstą. Pažymėkite, kurie teiginiai teisingi, o kurie – neteisingi.

Velykų papročiai

Maži vaikai gaudavo iš Velykės, arba Velykų bobutės, kiaušinių. Jie būdavo padėti Velykų rytą ant palangės arba lovoje prie pagalvės. Kai vaikai pabunda, žiūri, ar jau buvo Velykė. Kai pamato įvairiai išmargintus kiaušinius – margučius, pasiima juos. Džiaugsmui nebūna galo.

Apie Velykę vaikai įvairių pasakojimų žino. Velykė yra gera gera senutė, kuri pamiškėje margina kiaušinius.

Kiti sakydavo, kad Velykė dažo kiaušinius visokiomis žolelėmis ir jai padeda kiškiukai. Jie prineša malkų ir verda kiaušinius. Velykė nudažytus kiaušinius sudeda į vežimėlį, kurį traukia kiškučiai, ir veža geriems vaikams.

Kartą viename kaime vaikai pamatė Velykę. Ji ėjo per laukus, graži, vilkinti margaspalviais drabužiais, su karūna ant galvos. Nuo karūnos per nugarą driekėsi įvairiaspalviai kaspiniai. Velykė nešėsi krepšelį. Jis buvo apipintas žalumynais, iškaišytas margomis gėlytėmis ir pilnas dažytų įvairiaspalvių kiaušinių. Vaikai tuoj pažino Velykę ir džiaugsmingai šaukė: „Ateina Velykė, ateina!“

Velykė aplankė visus vaikus ir visiems davė margučių. Kiekviena motina, dėkodama Velykei, palydėdavo ją iki durų ir į krepšelį įdėdavo margučių. Taip Velykė, lankydamą vaikus, nepristigdavo kiaušinių. O jau visiems džiaugsmo būdavo!

Pagal Elvyrą Dulaitienę

Teiginys	Teisingas	Neteisingas
1. Velykų rytą vaikai gaudavo dažytų kiaušinių.	✓	
2. Vaikai tikėdavo, kad margučiai – Velykų bobutės dovana.		
3. Vaikai manydavo, kad Velykė gyvena prie miško ir ten margina kiaušinius.		
4. Kiaušinius Velykė margina kiškiukais, lapiukais.		
5. Pas vaikus Velykė važiuoja vežimėliu, kurį traukia meškiukai.		
6. Vaikams nėra tekę matyti Velykų bobutės.		
7. Velykų rytą Velykė aplankydavo visus vaikus ir kiekvieną apdovanodavo.		
8. Motinos grąžindavo Velykei dovanotus margučius.		

2. Įrašykite praleistus eilėraščio žodžius.

dažiau du kepurėje margučiais mažiau namų vaikučių

Jonas Minelga

Velykų kiškutis

Su **margučiais** strikt pastrikt

Nuo namučių, nuo

Nei prisėsti, nei užmigt –

Tiek mylimų!

Va, kraitelėj šimtai,

Visą naktį juos

Dar, aš rimtai,

Penkiasdešimt – ne

3. Įminkite mįslę.

Pramušiau ledą, radau sidabrą, pramušiau sidabrą, radau auksą.

4. Perskaitykite tekstą. Baikite rašyti sakinius.

Karvių puošimo paprotys

Sekminės švenčiamos septintą sekmadienį po Velykų.

Buvo toks paprotys per Sekmines puošti vainikais karvių galvas. Jeigu gyvuliai tą dieną pareitų nepuošti, tai reikėtų, kad piemenys negerbia šeiminių ir nemyli gyvulių.

Patys piemenėliai taip pat pasipuošdavo: berniukai kepures apkaišydavo gėlėmis, mergaitės ant galvų užsidėdavo gėlių vainikus.

Vakare gyvulius pargindavo namo. Subėgdavo visi žiūrėti, ar papuošti gyvuliai. Šeiminkė pagirdavo piemenį, vesdavo į namus, sodindavo už stalo ir vaišindavo kaip svečių – sviestu, sūriu, kiaušiniiais, pyragais.

1. Sekminės švenčia
2. Anksčiau per Sekminės
3. Žmonės ne tik gyvulius puošdavo: berniukai
-
4. Vakare
5. Visas kaimas subėgdavo
6. Šeimininkė kviesdavo

5. Perskaitykite tekstą ir atsakykite į klausimus.

1. Kada švenčiamos Joninės?
2. Ką žmonės veisdavo vakare prieš Jonines?
3. Ką jie veisdavo Joninių naktį?
4. Ko buvo tikimasi iš gamtos?
5. Kodėl tikėta, kad paparčio žiedas stebuklingas?

Joninės

Svarbiausia lietuvių vasaros šventė buvo Joninės, senovėje dar vadintos Rasomis, Rasos švente. Ji švenčiama ilgiausios dienos ir trumpiausios nakties metu – birželio 24 dieną.

Joninių išvakarėse merginos eidavo rinkti žolynų. Iš jų pindavo vainikus, kuriuos plukdydavo upe, mesdavo į ugnį, į medį. Žoles rinkdavo ir vaistams, ir burtams. Buvo tikima, kad žolės, surinktos prieš pat Jonines, turi galios, gydo sunkias ligas, atneša laimę.

Joninių naktį lietuviai degindavo laužus. Juos sukraudavo ant aukščiausių kalvų. Jauni šokinėdavo per ugnį, visi žaisdavo prie laužo įvairiausius žaidimus, šokdavo, dainuodavo, valgydavo ir gerdavo.

Seniau per Jonines žmonės maudydavosi, kad sveiki būtų. Merginos prausdavosi veidą rasa, kad jis būtų gražus.

Žmonės sakydavo, kad Joninių naktį pražysta papartis. Suradęs paparčio žiedą tampa nepaprastai stiprus, skaito kitų mintis. Nors papartis nežydi, bet jaunuoliai vidurnaktį eidavo jo žiedo ieškoti.

6. Įrašykite praleistus žodžius. Perskaitykite lietuvių sakmę.

Paparčio žiedas

Lietuvių sakmė

Kartą vaikas ganė karves. Viena **karvė** dingo miške. Šeimininkai išvarė ieškoti karvės. Buvo švento Jono naktis. Vaikui pasitaikė eiti per Ir miške įkrito jam į batą paparčio – berniukas tuoj sužinojo, kur yra šeimininkų

Nuo to laiko vaikas viską

7. Perskaitykite eilėraštį. Pabrauktus žodžius sujunkite su paveikslėliais.

Salomėja Nėris

Ramunėlių dieną*

Ramunėlių dieną

Vaikai ramunes

Rankioja po šieną,

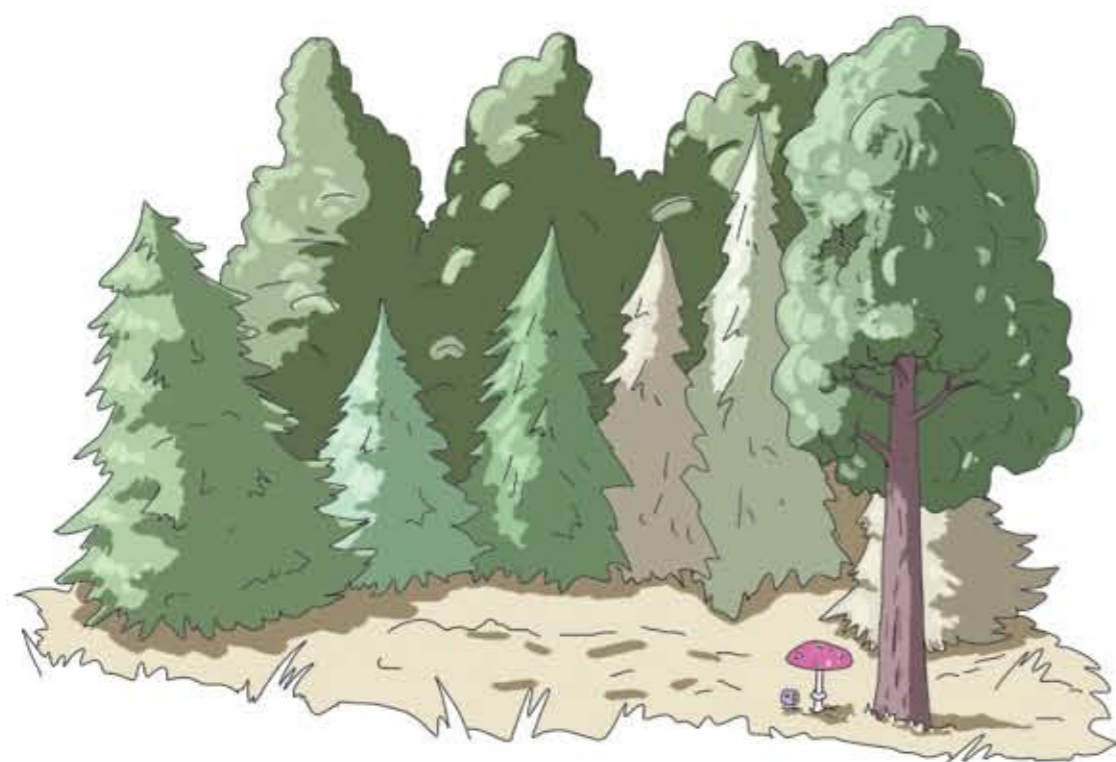
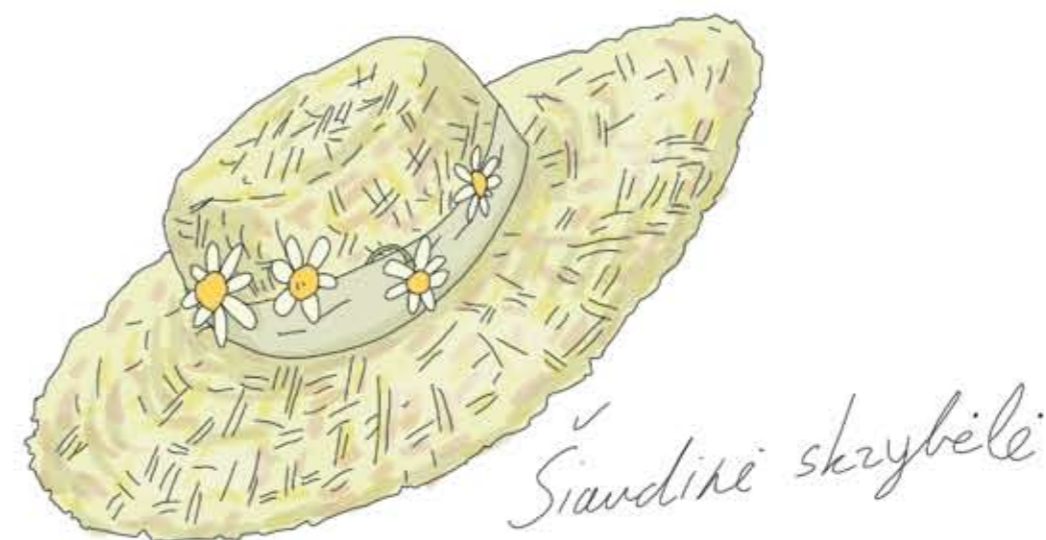
Kaišo šiaudines.

Ir papartis žydi

Vidury nakties –

Girioj pasiklydus,

Žvaigždele jis švies.

8. Įminkite mįslę.

Kas yra be žiedo?

9. Perskaitykite tekstą. Sudėliokite sakinius eilės tvarka.

Anykštėnų vestuvės

Vestuvės prasideda pas jaunąją. Į jas kviečia gimines ir kaimynus. Iš vakaro pas jaunąją sueina tik pamergės – dainuoja, pina rūtų vainikėlį, taiso drabužius, nuometą. Anksčiau jaunoji puošdavosi ne balta suknele, o baltais marškiniais ir ilgu sijonu.

Vestuvių rytą susirenka ne tik pamergės, bet ir visas kaimo jaunimas. Jaunosios išleisti eina ir nekviesti. Rytą, išleidžiant jaunuosius, visai nedainuojama. Už stalo susodinami visi vestuvių dalyviai. Jaunieji sodinami ne kartu, bet prie atskirų stalų.

Išvažiuodama jaunoji su visais atsisveikina ir bučiuojasi. Prie stalo pasodinami tėvas ir motina. Jaunoji jiems bučiuoja rankas ir kojas. Jaunojo svečiai ir jis pats su niekuo neatsisveikina.

Grojant muzikai jaunieji susėda į atskirus vežimus ir išvažiuoja. Arkliai būna papuošti varpeliais ir gėlėmis.

Iš bažnyčios grįžtama pas jaunąją. Jaunikis ir jaunoji važiuoja pirmieji ir jau viename vežime. Juos pasitinka muzika. Jauniesiems skiriama garbingiausia, rūtomis puošta vieta prie stalo. Prieš sėdant už stalo, reikia jį išpirkti. Vietas už stalo užima persirengę giminės – „čigonai“, o pakabintą „sodą“ irgi reikia išpirkti. Piršliai ant stalo prideda dovanų: gėrimo, saldainių. Tik tuomet visiems leidžiama susėsti.

Eidami į vestuves, svečiai nešdavo dovanų. Pamergės – rankšluosčių, patalynės, kaimynai – maisto ir gėrimų.

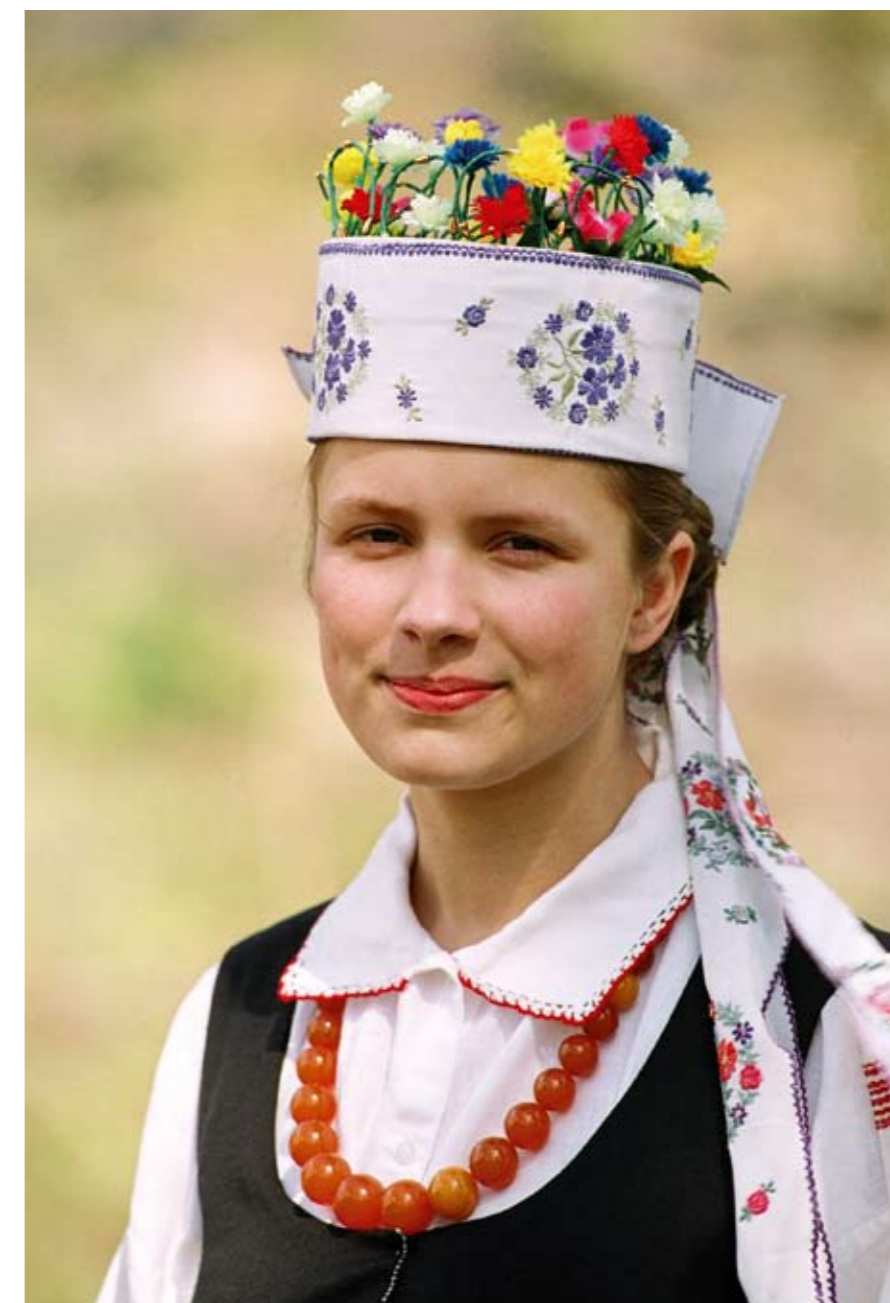
Jau prieš vidurnaktį jaunoji būdavo pagrobama. Ją saugodavo pamergės. Prasidėdavo lyg ir varžybos, kam atiteks jaunoji. Į padėtą lėkštutę pamergės ir piršlys mesdavo pinigą ir sakydavo: „Mūsų marti.“ Žaidžiama ilgai, kol visiems nusibosta. Tuomet jaunasis išima pinigus ir sako: „Mano žmona.“ Jaunojo pinigas visuomet būdavo pats didžiausias. Vėliau ateina piršliai ir bando nuimti jaunosios nuometą. Pamergės neleidžia. Išpirkdami jaunąją piršliai apdovanoja pamerges. Svočia jaunąją apriša skarele, o jaunasis pasiima ir pasisodina šalia savęs.

Šokiuose, kurie dažniausiai būdavo kieme, jaunąją šokina tik jaunasis. Vestuvių svečiai neišsiskirsto

visą naktį. Jaunieji miegoti nueina atskirai. Rytą muzikantai pakelia svečius ir vėl visi sėdasi prie stalo.

Pavakare iš jaunojo pusės atvažiuoja kraitvežiai. Jei jaunoji turtinga, tai važiuojama keliais vežimais. Piršliai vagia vištas, drabužius, indus ir veža su kraičiu pas jaunąją. Jiems išvažiavus pradedama ruošti vestuvėms jaunojo pusėje. Jaunoji jau apsirengusi kitais drabužiais, su skarele.

Jaunojo pusėje pasitinka jo tėvai su duona ir druska. Motina jaunąją už rankos veda į vidų. Čia kabo „sodas“, kurį taip pat reikia išpirkti. Tačiau dabar išpirkti turi jaunosios piršliai. Jauniesiems vietos užleidžiamos tik tada, kai sėdintys už stalo pavaišinami gėrimais ir saldainiais. Linksminamasi visą naktį. Kitą rytą jaunoji, dabar jau marti, dalija dovanas vyro tėvams, seserims, broliams.

- A Išlydėti jaunųjų į bažnyčią susirinkdavo visi kaimo žmonės.
- B Vestuvių stalą jaunosios piršliai turėdavo išpirkti vaišindami susirinkusius vestuvininkus.
- C Naktį jaunąją „pavogdavo“.
- D Jaunojo tėvai pasitikdavo jaunuosius.
- E Vestuvės prasidėdavo pas jaunosios tėvus.
- F Prieš išvykstant tuoktis į bažnyčią jaunoji atsisveikindavo su visais vestuvių dalyviais bučiuodamasi.
- G Vakare prieš vestuves susirinkdavo pamergės puošti jaunosios.
- H Jaunąją išpirkdavo jaunasis.
- I Į bažnyčią jaunoji ir jaunasis vykdavo atskirai.
- J Vestuvių naktį jaunajai nusegdavo nuometą ir galvą aprišdavo skarele.
- K Iš bažnyčios jaunieji grįžta pas jaunosios tėvus viename vežime.
- L Vestuvių stalą jaunojo piršliai turėdavo išpirkti gėrimais ir saldainiais.
- M Antrą vestuvių dieną vestuvininkai vykdavo pas jaunojo tėvus.
- N Jaunojo motina veda jaunąją į namus, kur ši turi išpirkti „sodą“.
- O Kitą rytą jaunoji apdovanodavo jaunojo gimines.
- P Vėl visi vestuvininkai linksmindavosi per naktį.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
E															

TRYLIKTAS SKYRIUS

PASIKARTOKIME, PASITIKRINKIME, KĄ IŠMOKOME

1. Sujunkite sakinius su tinkamais paveikslėliais.

1. Turiu dviratį, mėgstu juo važinėti visur ir visada, nes man tai – geriausia pramoga.
2. Vaikai su močiute margino kiaušinius – šv. Velykų simbolių.
3. Pavasarį sode pasodinome keletą vaiskrūmių ir obelaitę.
4. Medelyne auginami ąžuolų, pušų, eglių sodinukai.
5. Arūnas įsisegė auskarus, žaliai nusidažė plaukus. Jam patinka stebinti praeivius gatvėje.
6. Kai pirmą kartą pasidariau veltines kasytes (dredus), mama labai supyko.
7. Lina kasdien po dvi ar tris valandas žaidžia stalo tenisą, o šeštadieniais ir sekmadieniais dažniausiai vyksta į varžybas.
8. Važinėti riedučiais smagiau nei leisti laiką prie kompiuterio.
9. Kaimynų katė atsivedė kačiukų.
10. Lietuvos gyventojai perka vis daugiau knygų.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A									

2. Perskaitykite eilėrašį. Sujunkite paveikslėlius su tinkamais žodžiais.

Marcelijus Martinaitis

Kumelaitė Kukučio ausy

Per naktį

Kukučio ausy
užaugo smagi kumelaitė.
Iš džiaugsmo jinai šokinėja
ir spardo
į ausų būgnelius.
Ir girdi Kukutis,
kaip žvengia ji Stonų ganyklose.

Kaip negražu, jis galvoja:
eisiu pas gydytoją,
gal man išims iš ausies kumelaitę.
Bet kaip aš paaiškinsiu,
iš kur ausyje kumelaitė?

Kaip negražu
prieš pažįstamus,
prieš vaikus,
prieš tokį gražų ir tyrą gyvenimą,
kur tokios dailios užuolaidos
ir blizga švarūs parketai.

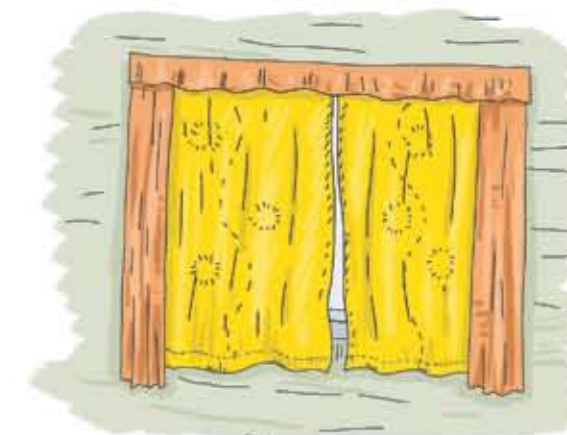
Kukutis niekam nesakė,
uždelsė,
ir buvo dar negražiau.

Tarė sau:

neduok dieve,
jeigu numirčiau –
tokią gėdą rastų ausy!

Ir Kukutis pradėjo bijoti mirties:
automobilių,
ratų,
kombainų,
kuliamųjų mašinų.
Neduok dieve –
numirtų:
šitokią gėdą rastų ausy!

3. Perskaitykite tekstus. Netinkamus žodžius išbraukite.

Atvelykio šventę kūrė vaikai

Atvelykis **švenčiamas, šviečiamas, šveičiamas** praėjus savaitei nuo Velykų. Kitaip Atvelykis dar vadinamas Velykėlėmis – vaikų Velykomis. Per Atvelykį **taip pat, ten pat, tas pats** dažomi margučiai, bet juos pagal tradiciją daužia tik vaikai.

Vilniaus mokytojų namų **kiemelyje, kaimelyje, būrelyje**, kaip įprasta Atvelykio dieną, šeiminkavo vaikai. Čia **surinktoje, sudarytoje, surengtoje** šventėje „Vaikai su meile jums“ buvo galima ne tik pasigrožėti vaikų sukurtais darbais, bet ir **išgyti, įsigyti, išgauti** jų prisiminimui. Kiemelyje įrengtus prekystalius **apgulė, sugulė, nugulė** meziniai, nėriniai, siuvinėti paveikslai, **medžio, miško, maisto** drožiniai bei molio dirbiniai. Ypatingą šventės nuotaiką **sukūrė, užkūrė, nekūrė** spalvingais darbais bei margučiais pražydę medis.

Spalvoti vaikų laiškai

Vilniaus mokytojų namuose veikia Afganistano vaikų piešinių **paroda, pamoka, padėka** „Spalvoti laiškai Lietuvai“. Parodoje galima **pamatyti, paimti, pamėtyti** apie šimtą vaikų darbų. Ryškiuose ir spalvinguose piešiniuose vaikai **vaizduoja, važiuoja, vingiuoja** pasakų veikėjus, ornamentus, gėles, gyvūnus, peizažus, savo šalį bei kitus kraštus.

Piešinius **papildo, užpildo, išpildo** nuoširdūs vaikų paaiškinimai. „Gėlė. Man ši gėlė labai graži, todėl ją ir nupiešiau. Ateityje noriu tapti žymia dailininke“, – po savo darbeliu parašė Mirgulė.

„Mula Nasredinas ant savo asiliuko joja į kviečių **lauką, laiką, laivą**, nes namie kviečių nėra, jie pasibaigė“, – užrašė Habiburahmanas Rahmani.

Parodoje eksponuojami darbai – padėka Lietuvai vaikams, kurie savo kurtų darbų ir žaislų tolimos šalies bendraamžiams **padėjo, padainavo, padovanojo** rudenį.

Greičiausi pirštukai

Niujorko (JAV) vykusiame trumpųjų telefoninių žinučių **rašymo, rengimo, ruošimo** konkurse čempione tapo Morgan Pozgar.

Trylikametė mergaitė iš Pensilvanijos **negalėjo, nugalėjo, pagailėjo** 250 dalyvių iš visos šalies. Ji

greičiausiai ir be klaidų telefonu **parašė, prirašė, išrašė** pamėgtos vaikų literatūros herojės Merės Popins dainelę. Tai padaryti mergaitei prireikė 15 sekundžių.

M. Pozgar konkurse laimėjo 25 000 dolerių. „Norėčiau truputį pinigų **suleisti, apleisti, išleisti** drabužiams, o likusius taupyti mokslams universitete“, – po konkurso sakė „greičiausių pirštukų“ titulą iškovojoji amerikietė.

Per mėnesį M. Pozgar **išsiunčia, parsiunčia, susiunčia** 8 tūkstančius trumpųjų telefoninių žinučių savo draugams ir šeimos nariams. Kiekvienos žinutės rašymas jai **užtrunka, užtenka, užaina** apie pusę minutės. Nuo tokio rašymo jos telefonas yra gražiai susidėvėjęs.

4. Įrašykite tinkamus žodžius

dalyviai darbai koks konkursas namas paaugliai

Vaikai atnaujins miestą

Vilniuje jau tradiciniu tapo vaikų dailės **konkursas** „Mano atnaujinti namai – atnaujintas miestas“. Konkurse kviečiami dalyvauti 9–16 metų vaikai ir Dalyviai turi pateikti savo idėjas, galėtų būti šiuolaikiškas, šilumą taupantis ir gamtos neteršiantis daugiabutis bei jį supantis gyvenamųjų namų kvartalas su pailsėti pritaikytais parkais ir skverais. Norėdami tinkamai atskleisti temą konkurso gali pasirinkti sau tinkamą kūrinio formą ir žanrą – piešinį, maketą, kompiuterio grafiką ar ką kita.

Konkurso dalyvių bus eksponuojami Vilniaus rotušėje. Laureatai bus apdovanoti vertingomis dovanomis, o dalyviai – simboliniais prizais.

5. Pagal pavyzdį iš suskliaustų žodžių padarykite tinkamus žodžius ir įrašykite į tekstą.

Geriausi metų sportininkai

Pasaulio sporto akademija geriausio 2006 metų pasaulio sportininko (sportas) prizą trečią kartą iš eilės skyrė pajėgiausiam pasaulio (tenisas) – 25-erių metų šveicarui Rodžeriui Federerui. Jis tapo pirmuoju sportininku, kuriam (apdovanoti) buvo įteiktas trečią kartą iš eilės.

Be šveicaro (tenisas), į prizą pretendavo „Formulės –1“ (lenktynės) karjerą baigęs (Vokietija) Michaelis Šumacheris ir golfo atstovas (Amėrika) Taigeris Vudsas. Prėjusių metų laureate moterų grupėje buvo pripažinta Rusijos (šuoelis) Jelena Isinbajeva.

Geriausia 2006 metų komanda buvo pripažinta pasaulio futbolo čempionatą laimėjusi Italijos komanda, o premija už išskirtinius (pasiekti) sporte buvo skirta buvusiam Vokietijos futbolo rinktinės (ginti) Franzui Bekenbaueriui.

6. Paryškintus žodžius pakeiskite tokios pat arba artimos reikšmės žodžiais – sinonimais.

Vasarą – stovyklos ir žygiai

Vasarą jaunimo organizacijos vilioja / kviečia moksleivius į žygius, stovyklas, ekspedicijas, keliones. Vieni keliauja / į kupinus nuotykių žygius, kiti tyrinėja gamtą: augalus, gyvūnus, vandenį, treči šveičia / puodus skautų stovyklose.

Laužais kvepiančios vasaros, dainų, gitarų ir draugų juoko skambesys / ir ištvėmės išbandymas žygio / metu, kai nežinai, ar rasi, kur pasislėpti / naktį, dar ilgai primena žaviausias stovyklų akimirkas. Ir nejučia imi laukti / naujų nuotykių, pažinčių / Juk tik stovyklose patiri laisvę ir atsakomybę ne vien už save, bet ir už šalia / esančius draugus.

Savo stovyklose renkasi skautai. Čia jie ne tik linksmai leidžia laiką / žaisdami, pokštaudami, bet ir išmoksta būti savarankiški – vaikai patys verda / valgi, plauna indus, statosi palapines. Stovyklaudami skautai sužino daug naudingų / dalykų – Morzės abėcėle perduoti signalus / nuo kalvos iki kalvos, suteikti pirmąją medicinos pagalbą.

Tačiau tarp visų linksmybių, kurias patiria stovyklautojai, yra keletas ir nelabai malonių / pareigų, kurias būtina atlikti. Viena iš nemaloniausių užduočių – iššveisti /

..... 6–10 litrų talpos puodą. Malonumas jį iššveisti tikrai menkas, nes nėra karšto vandens. Dainos vakarais prie laužo – taip pat neatsiejama / skautiškų stovyklų dalis.

Jaunuoliai / atsiveža savo instrumentus, gitaras. Vyresnieji dainuoja ilgiau, jaunesnieji – trumpiau, nes kitą rytą vėl visiems reikia laiku atsikelti ir būti žvaliems /

Vaikų stovyklų organizatoriai teigia /, kad stovyklaujant didžiausias dėmesys skiriamas praktinei veiklai, pavyzdžiui, kaip lauke pasigaminti / maisto, kaip jį išlaikyti nesugedusį / , kaip gamtoje atskirti valgomus ir nevalgomus augalus, kaip pasiruošti / geriamo vandens ir daugelį kitų žmogui reikalingų dalykų.

Kartais skautai išsiruošia / į žygį tik su kuprine ant pečių. Vaikai mokosi susirasti tinkamą gyvenamąją vietą, iš to, ką randa miške, įkurti / laužą ir padaryti / palapinę, kuri tinkamai apsaugotų nuo vėjo ir lietaus ir tiktų praleisti naktį, pailsėti, išsimiegoti.

Šiek tiek kitokias stovyklas vasarą rengia / jūrų skautai. Stovyklautojai jose mokosi plaukti, buriuoti ir irkluoti, gelbėti skęstančiuosius. Stovykloje žaidžiama daug žaidimų, susijusių su gamta, vandeni /

Pagal Neringą Maciūtę

7. Parašykite tinkamą įvardžiutinių žodžių formą.

Paparčio žiedas

Aš taip ir nežinau, tiesą ar netiesą žmonės kalbėjo, kad, jeigu nori viską žinoti, tereikia surasti tikrojo (tikrasis) paparčio žiedą. Paparčiai yra trijų rūšių. Tie, (pirmosios) dviejų rūšių, kuriuos jūs gerai pažįstate, nežydi – jų žiedų niekas nematė. O (trečioji) rūšies paparčiai, kuriuos irgi mažai kas nežino, žydi švento Jono naktį, patį vidurnaktį.

Aš gerai žinojau, kur auga tų (tikrieji) paparčių. Vieną kartą mudu su pusbroliu susitarėm eiti saugoti paparčio. Kai tik pražydės, nuskinsim jo (stebuklingasis) žiedą ir viską žinosim. Pasiėmėm žvakę, degtukų, atsisėdom vienas vienoje (stebuklingasis) paparčio pusėje, kitas – kitoje. Akių nenuleidžiam. Taip ir prasėdėjom (trumpiausioji) metų naktį, o papartis nepražydo.

Parėjom abudu namo praradę viltį viską žinoti.

8. Įrašykite tinkamą žodžių formą.

Kokia didelė Žemė ir kokia maža Lietuva. Gaublys vaizduoja **visą** (visas) Žemės rutulį. Lietuvą jame lengvai uždengsime (pirštas). Mums nieko nėra brangesnio už šį žemės (lopinėlis), kur nuo senų senovės gyveno lietuviai. Tai kraštas, (kuris) mes gimėme, (kuris) šimtmečiais gynė mūsų protėviai.

Lietuvą, palyginus su (kiti, kraštai), tikrai nedidelė valstybė. Jeigu važiuotume iš pietų į (šiaurė) arba iš rytų į (vakarai), tai būtų tik apie (trys, šimtai) kilometrų. Bet koks neapsakomai įvairus jos kraštovaizdis.

Lietuvą juosia Nėmunas ir Neris. Šios didžiosios upės tūkstančių (upės) ir (upeliai) vandenį plukdo į Kuršių (marios). Lietuvių (dainos) Nėmunas vadinamas upių (tėvelis), o Neris – (močiutė). Prie Nėmuno įsikūrę kurortai – Druskininkai ir Birštonas. Šiose (vaizdingos, vietovės) čiurlena sūrieji šaltiniai. Prie (Nėmunas) ir (Neris) išsidėstę ir didžiausi Lietuvos miestai – Vilnius, Kaūnas, Alytus. (Šie, miestai) gyvena apie trečdalį Lietuvos gyventojų.

9. Įrašykite praleistas raides.

Kaziuko mugė

Žmonės, pėsti ir važiuoti, iš visų pusių traukia į ją. Kaziuko mugėje – ger.....usi meistrų darbai – molio ąsočiai, p.....dai, puod.....liai. Iš šiaudų, vytelių pinti kr.....pšiai, įvairiausi m.....džio drožiniai. Ypač traukia akį Viln.....us verbos. Nuo s.....niausių laikų jos pardavin.....jamos per Kaziuko mugę.

Ar mugė – tik pavasario pradžią pag.....rbti? O ne. Labai s.....niai, daug.....u kaip prieš p....n kis šimtus metų, g.....veno kunigaikštis Kazimieras. Jis buvo jautrus ir r.....pestingas žmon....ms. Kunigaikštis Kazimieras labai jaunas m.....rė, palaidotas Arkikatedroje. Po mirties kunigaikštis buvo paskelbtas šv.....ntuoju, Lietuvos globėju. Jo garbei žmonės ir sk.....rė šią mugę.

Pagal Sofiją Sasnauskaitę

10. Įrašykite tinkamus prielinksnius.

ant iš su į prieš prie pro nuo ties

Keleiviai ir lokys

Du draugai keliavo tuo pačiu keliu. **Ties** mišku staiga juos atsirado lokys. Vienas keleivis greitai įlipo medį ir pasislėpė. O antrasis, vos nepakliuvęs žvėriui nagus, krito žemės ir apsimetė negyvas. Lokys prikišo jo snukį, lėtai apuostė žmogų visų pusių, šis net kvapą sulaikė. Kai lokys nurepečkojo sau mišką, jaunikaitis išlipo medžio ir paklausė bičiulį, ką lokys jam pašnibždėjo.
– Nekeliauk draugais, kurie nelaimėje palieka tave vieną, – atsakė tas.

Pagal Ezopą

11. Įrašykite tinkamus jungtukus ir jungiamuosius žožius.

ar ir kaip kad kurie kodėl kurios bei o

Labas ir sudie

Norėdami patyrinėti, **kaip** žmonės susitinka ir atsisveikina, nuvykome į Vilniaus tarptautinį oro uostą. Paklauskite, būtent ten, ne į geležinkelio autobusų stotį? Todėl, traukiniai autobusai šiais laikais yra įprastas dalykas, jais išvykstančius retai išlydime. štai lėktuvas – kas kita. Jis dažniausiai reiškia kur kas tolimesnę kelionę. Nepaisydami mokslininkų, statistikų kitų tarnybų pateikiamų duomenų, važiuojant automobiliu avariją patirti kur kas didesnė tikimybė nei ore, lipdami į lėktuvą mes nervinamės. jei koks gedimas? jei vėl bagažo skyriuje kokia pelė, ieškos dvylika valandų ir neleis lėktuvui pakilti?

Pagal Ramunę Žaržojutę

1. Perskaitykite tekstą. Pažymėkite, kurie teiginiai teisingi, kurie – neteisingi.

Paukščių stebėtojas

Mindaugas lengvai gali atskirti apie tris šimtus Lietuvoje gyvenančių paukščių rūšių. Nuo vaikystės paukščius stebinčiam vaikinui tai įdomiausias laisvalaikis. Namiškiai dažnai po miškus ar upės pakrantėmis klaidžiojantį Mindaugą juokais vadina pusiau naminiu, pusiau laukiniu vaiku. Jaunasis gamtininkas iš paukščių balsų beveik nesuklysdamas nustato net tai, kas gieda – patinas ar patelė. Kai kurių paukščių balsus jis moka ir pamėgdžioti.

Į gamtos paslaptis įsijautęs vaikas retai iš namų išeina be fotoaparato. Aptikęs dar nematytą paukštį jis džiaugiasi taip, lyg būtų radęs kokią brangenybę. Norėdamas nustatyti paukščio rūšį, sugrįžęs namo jis iškart įninka į knygas. Stebėti paukščių Mindaugas visuomet išsiruošia vienas. Kantrus gamtininkas gali ilgai laukti, kol iš lizdo išskrenda jo šeimininkai. Tuomet jis suskaičiuoja lizde esančius kiaušinius bei juos išmatuoja. Už savo darbą „Užpalių apylinkių paukščių rūšys“ jaunųjų gamtininkų konkurse vaikas pelnė antrąją vietą. Gamtos mokslus žadantis studijuoti vaikas net neįsivaizduoja, ką jam reikėtų veikti, jei gyventų mieste.

Mindaugas turi dar vieną pomėgį – kolekcionuoti drugelius. Vaikas net pats nežino, kas jam įdomesni – paukščiai ar drugeliai. Mindaugo drugelių kolekcijoje – net 400 rūšių visomis vaivorykštės spalvomis spindinčių vabzdžių. Drugeliai vaikiną domina savo gyvenimo būdu. Lietuvą pasiekia netgi Šiáurės Áfrikoje gyvenantys drugeliai. Juos Mindaugas gaudo ne tik dienomis, bet ir naktimis. Drugelių gaudytojas turi būti ne tik labai pastabus, bet ir vikrus.

Dailės būrelį gimnazijoje lankantis Mindaugas gali iš atminties tiksliai nupiešti ne tik visus savo sugautus drugelius, bet ir jam žinomus paukščius. Vieno jaunųjų gamtininkų konkurso rengėjai labai nustebė, pamatę vaikino puikiai nupieštus drugelius. Tuo negalėję patikėti pedagogai pasiteiravo, kiek jis sumokėjo už piešinius.

„Gaila, kad para turi tik 24 valandas“, – atsiduso sumanymams įgyvendinti laiko pritrūkstantis Mindaugas. – „Džiaugčiausi, jei ji būtų nors dviem valandom ilgesnė.“

Pagal Elvyrą Sabalytę

Teiginys	Teisingas	Neteisingas
1. Mindaugas laisvalaikiu stebi paukščius.	✓	
2. Tėvai nepritaria vaikino pomėgiui.		
3. Mindaugas moka giedoti kaip paukštis.		
4. Paukščiams fotografuoti vaikas įsigijo brangų fotoaparata.		
5. Kartais Mindaugui pritrūksta kantrybės stebėti lizdą.		
6. Mindaugas džiaugiasi, kad gyvena kaime.		
7. Vaikas iš Áfrikos parsivežė drugelių.		
8. Mindaugas gana neblogai piešia drugelius.		
9. Mindaugas pomėgiams nebeskiria laiko.		

2. Perskaitykite tekstą. Pažymėkite, kurie teiginiai teisingi, kurie – neteisingi.

Kaktusų augintojas

Regimantui susirasti bendraminčių nelengva – kaktusų neaugina nė vienas jo pažįstamas. Vaikino kolekcijoje – apie 200 įvairiausių formų, spalvų ir atspalvių kaktusų. Žiemą kaktusus jis laiko kambaryje, o vasarą – šiltnamyje. Kambaryje žiemojančių augalų prižiūrėti beveik nereikia – Regimantas tik retsykiais pažiūri, ar kuris nesupuvo. Vasarą šiltnamyje kartu su Regimanto kaktusais raudonuoja ir pomidorai. Mat kaktusai ir pomidorai puikiai sutaria.

Didžiausia vaikino svajonė – pražydyti Nakties karaliene vadinamą kaktusą. Didžiuliais žiedais žavintis augalas žydi labai retai – kartais to tenka laukti net dešimtmetį. Kaktusai dėl panašumo į daiktus dažnai vadinami neįprastai skambančiais vardais. Antai ant Senelio galva pravardžiuojamo kaktuso auga baltus, žilus plaukus primenantys spygliai. O į pagalvę panašiam kaktusui, turinčiam ilgus spyglius, jau seniai prilipo Močiutės pagalvės vardas.

Jeigu Regimantui reikėtų iš savo kolekcijos išrinkti mėgstamą kaktusą, jis pasirinktų augalą su neįprastai minkštais spygliais. Tokį kaktusą, kurį buvo matęs tik nuotraukose, vaikas atsitiktinai aptiko parduotuvėje. Vaikas nesunkiai galėtų sudaryti populiariausių kaktusų dvidešimtuką.

Kolekcininkas juokėsi, kad jam labiausiai patinka tie kaktusai, kurių jis dar neturi. Gauti šitokią dovaną gimtadienio proga jam būtų tikras malonumas. Įdomiausia jam kaktusus auginti iš sėklų.

„Atpažinti kaktusus, kurių yra apie tris tūkstančius rūšių, sunku. Aš žinau tikrai apie 85 procentus namuose auginamų rūšių“, – prisipažino būsimas biologas.

Auginti kaktusus Regimantas pradėjo mokykloje. Šiuo pomėgiu vaikiną užsikrėtė, kai biologijos mokytoja jam pasiūlė parengti pranešimą apie aplinkos poveikį šiems augalams. Atlikdamas eksperimentą moksleivis dviem vienodiems kaktusams sudarė skirtingas augimo sąlygas. Vieną jų Regimantas apkretė parazitais, o kitą rūpestingai prižiūrėjo. „Už šį darbą pelniau pirmąją vietą biologų olimpiadoje“, – didžiuojasi Regimantas.

Pagal Elvyrą Sabalytę

Teiginys	Teisingas	Neteisingas
1. Regimantas pažįsta nemažai kaktusų augintojų.		✓
2. Vaikinas augina šimtus kaktusų.		
3. Žiemą kaktusų prižiūrėti beveik nereikia.		
4. Kaktusus tinka valgyti su pomidorais.		
5. Kai kurie kaktusai turi neįprastus pavadinimus.		
6. Regimantui patinka kaktusus, kurį jis tik kartą matė.		
7. Kaktusą su minkštais spygliais Regimantas nusipirko.		
8. Vaikinas pažįsta 85 rūšių kaktusus.		
9. Domėtis kaktusais vaikiną paskatino mokytoja.		

3. Perskaitykite keturių žmonių (A, B, C, D) mintis apie Kalėdas. Pažymėkite, kuris teiginys kieno mintis atitinka.

A

Dovanos, kurių nelaikome rankose

Norėtusi, kad Kalėdos būtų stebuklo, o ne dovanų metas. Nes dovanos ne visada atneša mums džiaugsmo ir tuomet mes stumdome tuos daiktus daiktelius tai šen, tai ten.

O stebuklo laukiame visada. Ir ne tik būdami vaikai, o visą gyvenimą. Senovėje mūsų protėviai to Kalėdų stebuklo laukdavo ilgai ir jam ruošdavosi visą mėnesį. Moterys megzdavo, ausdavo, siuvinėdavo. Vyrai droždavo, kaldavo, pindavo. Pabrėžiu: dovanos būdavo daromos, įdedant į jas dalelę savęs.

B

Nematoma Kalėdų pusė

Iš pat mažens, iš vaikystės, suvokių, kad Kalėdos – stebuklo metas. Ir tas Didysis stebuklas įvyksta pasaulyje kasmet: gamtoje šviesa nugalė tamsą. Tikintiesiems – tai dar ir tikėjimo bei religinių tradicijų sutvirtinimas.

Kai žmogus mažas, neturtingas, ir kalėdinis saldainis jam – didžiausia kalėdinė dovana. Deja, dabar kalėdinės dovanos virto milžiniška prekyba. Kiek kiekvieną rytą visokių spalvotų kvietimų, raginimų, prašymų mes randame savo pašto dėžutėse: tik pirk, žmogau. Tai – šiandieninė ir labiausiai matoma mūsų Kalėdų pusė.

Tačiau aš norėčiau pakviesti žmones matyti ir kitą didžiausios metų šventės pusę... Nerėkiančią spalvomis ir garsais, išsaugojusią papročius. Taip, teikti vieni kitiems dovanas – buvo ir bus būdinga mums, žmonėms, visais laikais. Tik nepersidovanokime...

Justinas Marcinkevičius, poetas

C

Galimybė sugrįžti į vaikystę

Kalėdos – tai stebuklų ir dovanų metas. Kalėdos man visada asocijavosi su gerais jausmais, saugumu ir vaikyste. Mūsų dovanos – labai asmeniškios, susijusios su mūsų šeimos tradicijomis. O Kalėdų nakties burtai – ar tai nėra stebuklas? Kaip ir stebuklas – galimybė kiekvienam suaugusiajam per Kalėdas sugrįžti į vaikystę.

Rūta Mikelevičiūtė, žurnalistė

D

Mes per mažai laukiame stebuklo

Stebuklo laukimo mūsų visuomenėje labai mažai. Nors, mano nuomone, tikras Kalėdų stebuklas galėtų būti net ramus ir jaukus artimųjų susėdimas prie Kūčių stalo. Deja, mes vis pykstame, pavydime, o gerumo ir tolerancijos mums visiems kaip trūksta.

Bent šiuo metu, prieš šventas Kalėdas, linkiu visiems pamąstyti apie tai. Apie tai, kas neuždirbama ir nenusiperkama prekybos centre. Apie tai, kas apvalo mus nuo pykčio ir melo. Apie tai, kas skatina mus keistis.

Eugenijus Laurinaitis, gydytojas

Teiginiai

1. Kalėdos – tai tarsi sugrįžusi vaikystė.
2. Kalėdų stebuklas įvyksta, kai susirenka visa šeima.
3. Gamtoje kiekvienais metais įvyksta stebuklas.
4. Džiaugsmo teikia ne dovanos.
5. Kadaise žmonės dovanodavo tik savo darbo dovanas.
6. Žmonės įkyriai skatinami pirkti kalėdines dovanas.
7. Kiekvienam dovanojame tik jam skirtą dovaną.
8. Turėtume būti geresni vieni kitiems.
9. Pasekti vaikui pasaką irgi stebuklas.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
C								

4. Perskaitykite tekstą ir pažymėkite, kurie atsakymai teisingi.

Gerumo pamokos

Evelina, maža, užsispyrusi mergaitė, stovėjo ir žiūrėjo, kaip mama krauna daiktus.

– Aš kasdien skambinsiu, – kalbėjo mama. – Palieku pinigų skanėstams, štai, žiūrėk, – pinigai šitoje dėžutėje... – mama maldaujančiomis akimis žiūrėjo į Eveliną, laukdama, kad ši nusišypsotų.

– Gerai, – abejingai atsakė Evelina ir įsijungė televizorių.

Mama nuvargusi prisėdo ant lagamino. „Gal nevažiuoti?“ – galvojo ji. Tačiau tuoj nuginė tą mintį –

konkursas užsienyje buvo labai svarbus. Mama buvo viską suplanavusi: Evelina pietaus valgykloje, nakvoti ateis viena bičiulė, ji ir vakarienę paruoš. Na, tos kelios laisvos valandos po pamokų... Tačiau mama niekaip nesugalvojo, kur ją įtaisyti: iš baleto būrelio Eveliną pašalino, nes buvo storulė, iš jaunųjų gamtininkų stoties išmetė, nes išleido jūrų kiaulytę, pianistė jos atsisakė dėl tinginiavimo... Mama priėjo prie lango ir pažvelgė į kiemą. Priešais stovinčio namo pusrūsio durys buvo skaisčiai apšviestos ir matėsi prisegtas didelis lapas popieriaus, kuriame didelėmis raidėmis buvo užrašyta: „Mokau piešti paukščius ir siuvinėti.“

Užsimetusi apsiaustą, mama nubėgo laiptais ir atsidūrė prie laiptelių, vedančių žemyn. Ji pasibeldė ir laukė, stipriai plakančia širdimi – juk sprendėsi jos dukrelės likimas. Labai greitai viduje pasigirdo krebždėjimas, pagaliau prasivėrė durys, ir maža, sulinkusi senutė jai džiaugsmingai nusišypsavo.

– Aš norėčiau matyti mokytoją, – tarė Evelinos mama. – Tą, kuri piešia paukščius...

– Ir siuvinėja kryželiu? – dar džiaugsmingiau nusišypsavo senutė. – Ir paslaptinai sukuždėjo: – Tai aš... Jau visą mėnesį laikiu, kad kas nors ateitų... Prašau į vidų.

Truputį nusivylusi, Evelinos mama įėjo paskui senutę.

– Parodykite savo akis, – tarė ji. – Šitam darbui reikia skaisčių akių.

– Ne, tai ne aš. Norėčiau susitarti dėl dukrelės.

– Ar ji moka įverti siūlą į adatą? – šypsodamasi paklausė senutė.

– Manau, kad moka, – netvirtai pasakė moteris.

– Tada ją priimu.

Spardydama Pepsi skardinę, Evelina parėjo namo. Butas, išvažiavus mamai, buvo tuščias ir tarsi padidėjęs. Evelina pyko ant mamos, kad ją paliko. Ir dar buvo labai nepatenkinta, kad turi vaikščioti į tas siuvinėjimo pamokas.

Jau pirmą dieną senutė supynė Evelinos plaukus į storą kasą, kad plaukai nelįstų į akis. Pamokė ją lankeliu ištempti audinį, ir tada Evelina kategoriškai atsisakė pasiimti į rankas adatą ir nusviedė lankelį ant grindų.

– Ak, – susikrimto senutė, – kaip čia atsitiko, kad mergaitės nebenori mokytis siuvinėti? Juk gali kada nors prireikti šitokiu būdu užsidirbti duoną.

– Gal verčiau pieškime paukščius? – pasiūlė Evelina nesmagi.

– Labai gaila, vaikeli, bet šiandien nėra nei dažų, nei tinkamo popieriaus, – apgailėstavo senutė.

Paskui tave išmokysiu piešti vištelę ir antį, ir net erelį...

– Tai aš išeinu, – tarė Evelina. – Man čia nėra ką veikti. – Ir iš tikrųjų išėjo, taip trenkusi durimis, kad net suvirpėjo angelo sparnai paveiksle.

Kitą dieną Evelina rado senutę gulintį.

– Aš turiu prašymą. Šiandien mane visai apleido jėgos... Čia pat už kampo yra labdaros valgykla. Pasiimk štai šituos indus, – senutė parodė puodelį, – ir parnešk man ko nors užvalgyti. Pasakyk, kad siuvinėtoja šiandien blogai jaučiasi...

Evelina kaip audra įsiveržė į tą vargšų žmonių valgyklą. Vienuolės jau šluostė stalus.

– Siuvinėtoja šiandien blogai jaučiasi, – tarsi slaptažodį pasakė Evelina ir pamatė, kaip susijaudino vienuolės veidas. Paėmusi puodelį, ji įdėjo truputį košės ir kelias riekutes duonos.

– Tik tiek? – paklausė Evelina.

– Rytoj ateik anksčiau, – pasakė vienuolė maloniai.

Tačiau tą dieną senutė karališkai papietavo. Ji stebėjosi, koks gausus ir sotus šiandien valgis. Evelina parnešė iš labdaros valgyklos picą su grybais, mielinių bandelių ir du bananus.

– Vaikeli, būtinai turi suvalgyti vieną bananą, – įkalbinėjo ji Eveliną.

Evelina sėdėjo prie senutės ir šypsojosi ta savo šypsena, kurios taip ilgėjosi jos motina.

– O dabar susirask lankelį, įsiverk siūlą į adatą, ir pradėkime darbuotis. Žiūrėk, kaip tu panaši į tą vaiką, kurį saugo angelas.

Evelina nenorom įsižiūrėjo į išsiuvinėtą paveiksliuką ant sienos.

– Ak, aš niekada taip neišmoksiu, – pasakė Evelina.

– Pradėsime nuo gėlytės, pačios mažiausios gėlytės širdies kampelyje.

Pagal Bitę Vilimaitę

1. Kas yra šio kūrinio pagrindinė veikėja?

- a) Mergaitė
- b) Mama
- c) Senutė

2. Ką jaučia mama?

- a) Kalbę
- b) Nusivylimą
- c) Pyktį

3. Ką norėjo sužinoti senutė, klausdama, ar mergaitė „moka įverti siūlą į adatą“?

- a) Ar Evelina gerai mato
- b) Ar Evelina yra kantri
- c) Ar Evelina moka siūti

4. Kodėl Evelina atsisakė siuvinėti?

- a) Nes nemokėjo siūti
- b) Nes pyko ant mamos
- c) Nes norėjo piešti

5. Kodėl senutė nusiuntė mergaitę į vargšų valgyklą?

- a) Nes neturėjo kuo pavaišinti
- b) Nes norėjo padėti mergeitei
- c) Nes buvo labai silpna

6. Iš kur Evelina gavo sotaus ir skanaus maisto?

- a) Parnešė iš labdaros valgyklos
- b) Namuose pagamino pati
- c) Nupirko už savo pinigus

7. Kaip pasikeitė Evelina?

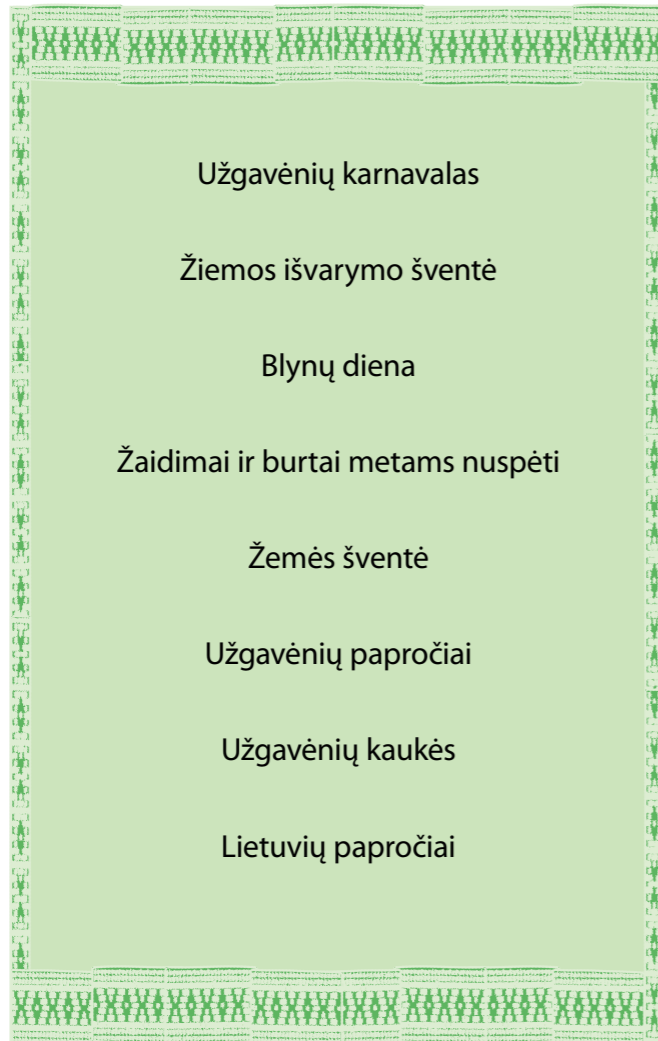
- a) Ji nebebuvo pikta
- b) Ji išmoko siuvinėti
- c) Ji nebenorėjo piešti

8. Ką reiškia senutės žodžiai: „Pradėsime nuo gėlytės, pačios mažiausios gėlytės širdies kampelyje.“

- a) Mažą gėlytę siuvinėti lengviausia
- b) Gerumas prasideda nuo smulkmenų
- c) Siuvinėjimo klaidos nebus pastebimos

5. Perskaitykite tekstą. Parašykite tinkamus teksto dalių pavadinimus. Galite pasinaudoti pavadinimų sąrašu.

Nuo seno Užgavėnės – žiemos pabaigos šventė, palydima dainomis ir šūkais: „Žiema, žiema, bėk iš kiemo.“ Kasmet Užgavėnių šventės diena kinta, nes ji sekama pagal mėnulio kalendorių ir švenčiama likus septynioms savaitėms iki šv. Velykų. Užgavėnėmis baigiasi pokalėdinis linksmybių laikotarpis ir prasideda priešvėlykinio susikaupimo metas – gavėnia. Nuo seno kaimuose ir miesteliuose Užgavėnių karnavalas keliavo iš vieno namų į kitus. Svarbiausi karnavalo personažai – tai Lašininis ir Kanapinis, o vidurnaktį senoliai sudegindavo Morę, kuri simbolizavo visas metų nelaimes, taip pat žiemą.

Užgavėnės turi savo tradicinių valgių. Dažniausiai kepami ir dalijami blynai. Jų įvairovė dabar primiršta, tačiau anksčiau jų kepdavo visokių: žirnių, grikių, bulvių, morkų; negailėdavo fantazijos ir juos įdaryti grybais, daržovėmis, mėsa, net kepdavo plikytus ir saldžius blynelius. Buvo tikima, kad per Užgavėnes, kaip ir per Kalėdas, reikia valgyti net 12 kartų, kad visus metus būtum sotus.

Kai kurie Užgavėnių papročiai išliko iki šių dienų: ir dabar per šią šventę linksminamasi, buriama ateitis. Senolių Užgavėnių žaidimai labiausiai buvo susiję su vedybomis ir lauko darbų sėkme. Per Užgavėnes reikia nuo kalniuko rogutėmis važinėti. Tikėta, kad tas, kuris iškrenta iš rogių, sniege išsivolioja, padeda žemei greičiau sušilti. Taip pat buvo įprasta per Užgavėnes laistytis vandeniu – manyta, kad taip galima pagreitinti pavasarį. Dar vienas paprotys panašus į Kūčių vakaro žaidimą – tris kartus aplink namus apeiti ir klausytis, iš kurios pusės šunys loja. Jei iš rytų, po Velykų gali įvykti vestuvės.

Pagal Ritą Gečiūnaite

1. Paklauskite pranešimo apie orus. Pažymėkite, kurie teiginiai teisingi, kurie – neteisingi.

Teiginys	Teisingas	Neteisingas
1. Pranešama apie visos savaitės orus.		✓
2. Šiandien Lietuvoje nelis.		
3. Šiandien pajūryje bus 10 laipsnių šilumos.		
4. Šeštadienį sulauksime lietaus.		
5. Šeštadienio naktį gali pašalti.		
6. Sekmadienį visur truputį palis.		
7. Sekmadienio dieną orai atšals 3 laipsniais.		

2. Du kartus paklauskite teksto. Įrašykite praleistus žodžius.

Bibliotekos kviečia skaitytojus

Vilniuje septintą kartą organizuojama bibliotekų savaitė. Visą savaitę miesto bibliotekos kvies apsilankyti kurioje nors bibliotekoje. Organizatoriai tikisi, kad vilniečiai ir miesto svečiai į šį kvietimą.

Vilniaus universiteto biblioteka kviečia skaitytojus pabūti ir papasakoti lankytojams apie Skaitytojams šią savaitę nereikės mokėti už laiku negražintas knygas. Be to, skaitytojai kviečiami palikti knygoje tiems, kurie ją dar tik skaitys. Visą savaitę Vilniaus universiteto bibliotekoje bus renkamas geriausias kino filmo ar knygos veikėjas Taip pat bibliotekos lankytojams bus knygos.

Lietuvės nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje kas skaitytojui bus nemokamai išduotas skaitytojo bilietas. Taip pat vyks įvairių vaikams ir suaugusiesiems.

3. Du kartus paklauskite reklaminio skelbimo. Lentelėje pažymėkite nurodytą informaciją.

Stovyklos pobūdis	gamtininkų
Stovyklos veiklos laikas ir trukmė
Stovyklos dalyviai
Stovyklos adresas
Kelialapio kaina
Anketas atsiųsti iki
Klubo svetainės adresas
Anketas siųsti adresu

4. Du kartus paklauskite laivo kapitono kvietimo. Žemėlapyje nubrėžkite siūlomos kelionės maršrutą ir apibraukite lankytinas vietas.

1. Perskaitykite skelbimą ir parašykite atsakymą.

Mieli bičiuliai,

Dienraštis „15 min.“ skelbia konkursą „Mano augintinio CV“.

Konkurso dalyviai turi atsiųsti savo augintinio nuotrauką ir nuosekliai aprašyti mėgstamą gyvūną pagal šį planą:

augintinio vardas;

veislė;

amžius;

išvaizda;

įpročiai ir pomėgiai.

Geriausi rašiniai bus paskelbti laikraštyje, o jų autoriams įteiktos dovanėlės.

Laukiame jūsų laiškų ir augintinių nuotraukų.

Pagarbiai

Redakcija

Čia priklijuokite savo augintinio nuotrauką ar piešinėlį.

Series of horizontal dotted lines for writing the answer.

2. Įsivaizduokite, kad gavote kvietimą vykti į gamtininkų stovyklą. Užpildykite stovyklos dalyvio anketą.

XIV jaunųjų gamtininkų stovykla

20..... metųdiena

DALYVIO ANKETA

Vardas Pavardė

Adresas

Telefonas (su kodu)

Mokykla, klasė

Elektroninis paštas

Ar pirmus metus dalyvausi stovykloje? Taip Ne

Ką esi nuveikęs(nuveikusi) globodamas(globodama) gamtą?

.....

.....

.....

Ką gali pasiūlyti, kad stovyklauti būtų įdomu ir linksma?

.....

.....

Tėvų ar globėjų vardas pavardė

Tėvų ar globėjų telefonai

Iš kur sužinojote apie stovyklą?

Tinkamą atsakymą pabraukite arba parašykite patys.

Gavau laišką elektroniniu paštu.

Iš draugo / mokytojo.

Iš skelbimo laikraštyje.

Kitas atsakymas

Anketos užpildymo data parašas

3. Perskaitykite skelbimą ir parašykite straipsnelį į mokyklos laikraštį (apie 200 žodžių). Sugalvokite patrauklų pavadinimą. Rašydami galite naudoti nuotraukas.

Mokyklos laikraščio ir interneto svetainės redakcija skelbia
korespondentų konkursą.

Norintieji tapti korespondentais turi pasirinkti vieną mokyklos renginį ir parašyti straipsnį apie jį.

Straipsnyje reikia:

1. Aiškiai, glaustai papasakoti apie renginį (kas, kur, kada vyko).
2. Pasvarstyti, kodėl renginys mokiniams ir mokytojams patiko.
3. Patarti, ką reikėtų daryti, kad mokyklos gyvenimas taptų įdomesnis .

A series of 20 horizontal dotted lines for writing on page 144.

A series of 20 horizontal dotted lines for writing on page 145.

4. Parašykite rašinį.

Rašinyje parašykite:

Kas jums labiausiai patinka Lietuvojė?

Kas jus paskatino mokytis lietuvių kalbos ir kodėl?

Ar jums patinka mokytis lietuvių kalbos? Kodėl?

Sugalvokite rašinio pavadinimą.

Handwriting practice lines on page 146.

Handwriting practice lines on page 147.

A series of 20 horizontal dotted lines for writing on page 148.

A series of 20 horizontal dotted lines for writing on page 149.

A series of 20 horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

A series of 20 horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

A series of 20 horizontal dotted lines for writing on page 152.

A series of 20 horizontal dotted lines for writing on page 153.

A series of 20 horizontal dotted lines for writing on page 154.

A series of 20 horizontal dotted lines for writing on page 155.

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning the width of the page.

Nuotraukų sąrašas:

13 psl.	http://www.sxc.hu
19 psl.	http://www.sxc.hu
20 psl.	http://www.istockphoto.com
20 psl.	http://www.istockphoto.com
26–27 psl.	http://www.istockphoto.com/stock-photo ; http://www.sxc.hu
30–31 psl.	Lietuvos ornitologų draugija; http://www.sxc.hu
44 psl.	http://www.istockphoto.com
52 psl.	http://www.sxc.hu
53 psl.	Antanas Gudonis
58 psl.	Eugenijus Stumbrys
63 psl.	Eugenijus Stumbrys
64 psl.	http://www.sxc.hu
66 psl.	http://www.istockphoto.com
67 psl.	Lina Blauzdavičiūtė
71 psl.	Viešoji įstaiga „Vilniaus turizmo informacijos centras“. Autorius Gedmantas Kropis
79 psl.	Antanas Dubra; Tomas Paplauskas
82 psl.	Marius Baronas
83 psl.	Gintarė Klimaitytė
84 psl.	Tomas Paplauskas
85 psl.	Skenuota nuo 500 litų kupiūros; www.lt.wikipedia.org
111 psl.	Teresė Jurkuvienė; baltos lankos
112 psl.	Teresė Jurkuvienė; baltos lankos
114–115 psl.	http://www.istockphoto.com
135 psl.	Gintarė Klimaitytė
138–139 psl.	www.lt.wikipedia.org
143 psl.	Ivanas Prosniakovas

Henrika Prosniakova

Virginija Stumbrienė

Mano ir tavo šalis Lietuva

Lietuvių kalbos vadovėlis ir pratybų sąsiuvinis 11–14 metų mokiniams

Trečia knyga

Iliustracijos Artūro But

Viršelis Artūro But, Dariaus Juravičiaus

Maketavo Artūras But

Redaktorė Dalia Kačinitė

Išleido UAB „DIZI“

